

ÅRSBERETNING 2014

Finansieringsselskapenes Forening

Leder har ordet

2014 ble resultatmessig nok ett godt år for medlemsselskapene. Fra et norsk ståsted må vi seks år tilbake i tid for å finne en mer dramatisk avslutning av det gamle året og inngang til det nye enn det vi har opplevd nå. Siden i fjor sommer er oljeprisen halvert, kronekursen falt betydelig i verdi, og utsiktene for vår oljeavhengige norske økonomi vesentlig formørket. Det er fortsatt en avventende holdning i næringslivet til nye investeringer. Året har vært preget av økende konkurranse blant medlemsselskapene og det er viktig at risikoen som selskapene overtar reflekteres i prisen som tilbys kundene ellers vil lønnsomheten på sikt fort bli dårlig. Tapsutviklingen er fortsatt under kontroll.

Omtrent hver tiende arbeidsplass er direkte eller indirekte knyttet opp mot oljevirksomheten. Over en lengere periode har norske lønnstakere hatt omtrent dobbelt så høy lønnsvekst som de viktigste konkurrentlandene. Og takket være oljevirksomheten og en rik stat har Norge langt på vei gått klar av finanskrisen. Nå treffer oljebremesen norsk økonomi. Halvparten av det som skal tas ut av olje og gass, er tatt ut.

2015 blir likevel ikke et kriseår for Norge. Oljesektoren vil fortsatt ha et svært høyt aktivitetsnivå. Renten er satt ned, og vil ventelig bli kuttet igjen i juni. Lykkeligvis har Norge fortsatt sin egen valuta, som har stupt i verdi. Sammen med mer moderat lønnsvekst har dette bedret norsk konkurransekraft. Det vil hjelpe industrien i å vri seg over mot eksportmarkedene, som dessuten vil vokse noe mer som følge av billigere energi. I tillegg innebærer handlingsregelen at det fortsatt vil fases oljepenger inn i norsk økonomi.

Kostnadskutt og slakkere arbeidsmarked vil trekke lønnsveksten ned og dette betyr at reallønnsveksten vil bli den laveste på et kvart århundre. Husholdningenes holdninger til lavere inntektsvekst vil påvirke forbruksveksten og hvis inntektene fortsatt legges til side vil forbruksveksten bli lavere enn de siste årene. Boligmarkedet vil preges av dette og medføre fall i boligprisene. Dette vil dempe boligbyggingen. Svake utsikter vil i tillegg gi forsiktig nedgang i næringslivets investeringer.

Flere av medlemsselskapene forventet en flat utvikling av volum i 2014 og la opp sine budsjetter i tråd med det.

Etter ennå et godt år for nybilsalg og økende etterspørsel etter bilfinansiering så vel som forbrukslån og jevnt høyt bruk av betalings- og kredittkort har gitt medlemsselskapene et godt år på privatsiden.

Bedriftenes investeringer i nye driftsmidler var også i 2014 forsiktige. Oljerelatert industri har blitt hardt rammet av synkende oljepriser som har medført at oljeselskapene har redusert investeringene sine. Det vil fortsatt være behov for investeringer knyttet til vedlikehold, men bransjen vil bli fulgt nøye i tiden fremover. Innen

transport og bygg og anleggsnæringen har det vært en stabil utvikling i 2014.

Nye leasinginvesteringer har tatt seg opp igjen i løpet av 2014, allikevel forventes noe lavere investeringsvilje inn i 2015. Medlemsselskapene opplevde en forbedring i mislighold og tap, og med fortsatt gode rentemarginer har året total sett medført positive resultater for medlemsselskapene.

Samlet sett ble 2014 et godt år i en krevende tid, og medlemsselskapene står godt rustet til å styrke sin posisjon som finansieringskilde og bidra til at bedrifter og husholdninger får dekket sine finansieringsbehov.

Finansieringsselskapenes Forening skal gjøre sitt for å bidra til å legge forholdene best mulig til rette for at medlemsselskapene skal kunne utvikle sin virksomhet i et skiftende marked. Det innebærer blant annet å fortsette arbeidet med å sikre gode rammebetingelser for medlemsselskapene og følge utviklingen i det europeiske finansmarkedet på nært hold.

Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til videre utvikling, omfang og varighet av krisen i Europa og påvirkningen på norsk økonomi og våre medlemsselskapers virksomhet. 2015 blir uansett et spennende år hvor medlemsselskapene nok et år blir satt på prøve i forhold til å drive lønnsom og god forretning i et krevende marked.

Vi vil takke medlemsselskapene for et godt gjennomført arbeidsår, i visshet om at de står godt rustet til å fortsette å høste av mulighetene det nye året vil bringe.

Anne-Lise Løfsgaard

Adm. direktør

FINFO

Finansieringsselskapenes Forening skal være en naturlig interesseorganisasjon for alle finansieringsselskaper, banker og andre selskaper som driver med slik virksomhet i Norge. Gjennom høy kompetanse og markedskunnskap skal foreningen overfor omverdenen fremstå som en representant for bransjen, mens foreningen innad skal formidle kunnskap og bidra til en felles bransjekultur med sunn konkurranse selskapene i mellom.

Hovedtrekk

Hovedpunkter 2014

- Resultatmessig nok et godt år for finansieringsselskapene
- Rentemargin på et fortsatt høyt nivå og kontroll med mislighold og tap
- Investeringslyst delvis tilbake i næringslivet
- Privatmarkedet opprettholdt etterspørselen og sikret finansieringsvolumer på nivå med fjoråret
- Forvaltningskapitalen øker

Tall i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	2010	2011	2012	2013	2014
Rentenetto ¹⁾	4,4%	4,1%	4,4%	4,3	4,1 %
Driftsresultat før tap ¹⁾	2,7%	2,4%	2,5%	2,6	2,9 %
Tap ¹⁾	0,9%	0,5%	0,5%	0,5	0,6 %
Resultat av ordinær drift før skatt ¹⁾	2,1%	2,1%	2,0%	2,1	2,3 %
Tall i mrd kroner	2010	2011	2012	2013	2014
Resultat av ordinær drift før skatt ¹⁾	3874	4227	4804	5401	6814
Medlemsselskapenes samlede forvaltningskapital pr 31.12 ²⁾	212,5	232,8	254,5	281,8	307,7
Nye leasinginvesteringer totalt	31,6	36,7	38,8	40,2	46,6
Nye leasinginvesteringer personbiler	9,5	10,6	11,4	12,4	15,3
Nye investeringer - andre utlån (billån og øvrig utlån)	29,9	36,4	38,3	36,3	38,0
Factoringomsetning inkl. bloc-factoring	117,9	126,9	132,9	136,6	156,5
Factoringutlån	5,6	5,8	6,5	5,4	7,4
Kredittkort, total omsetning (internasjonale og innenlandske)	64,7	80,9	86,8	103,2	124,8
Kortbaserte utlån og blancokreditter, utestående lånevolum	34,7	36,6	44,2	48,7	56,6

1) Foreløpige tall for 2014
2) Forvaltningskapitalen for filialer er beregnet
Kilde: Finansieringsselskapenes Forening

Virksomhetsområdene

Leasing:

- Sterk posisjon som finansieringsløsning for næringslivet
- Industrielt utstyr, maskiner og transportmidler har tatt tilbake sin dominerende rolle som leasingobjekter
- Tilfredsstillende inntjening og lave tap
- Redusert ordreservert inn i 2015 sammenlignet med et normalår

Bilfinansiering:

- Fortsatt økning for leasingfinansiering av personbiler
- Leasing av transportmidler viser en svak tilbakegang
- Stort nybil salg bidro til vekst i finansieringen av biler til privatpersoner
- Medlemsselskapene fortsatt dominerende finansieringskilde i bilmarkedet

Factoring:

- Positiv utvikling i omsetning og utlån
- Fakturamengde har igjen økt
- Nettbaserte factoringløsninger øker produktets attraktivitet blant bedriftene
- Oppmerksomhet om factoring som aktiv del av bedriftens finansstrategi
-

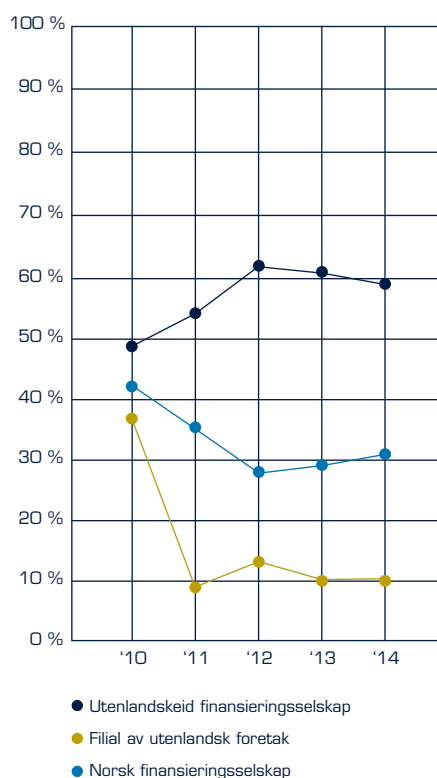
Kreditt- og betalingskort:

- Fortsatt økning i antall internasjonale fakturerings- og kredittkort og fortsatt omsetningsvekst
- Den kortbaserte utlånsveksten fortsatte i 2014
- Tapsprosent fortsatt lav
- Internasjonale kort brukes hyppigere
- Internasjonale kreditt- og faktureringskort attraktive som betalingsmiddel og finansieringskilde

Året i korte trekk

- JAN** En spesifikk service- og vedlikeholdsavtale innarbeidet i leasingkontrakten på bil.
Omregistreringsavgiften fjernet for tunge kjøretøy
- FEB** Gjennomføring av CRD IV sendt på høring fra Finansdepartementet
- MARS** EU-direktiv om boliglån – norske myndigheter har ikke avklart om dette også kan få betydning for andre lån i Norge
- APRIL** Finfo tar opp med Finansdepartementet om leasingselskapene kan slippe å legge mva på utfakturering av årsavgift
- MAI** Sjur Loen, Nordea Finans gjenvalgt som styrets leder på årsmøtet
Mva-fritak for leasing av el-biler utsettes
- JUNI** Finfo enig med Forbrukerombudet om retningslinjer for markedsføring av privatleasing av bil
Ny lov om opplysningsplikt og angrerett
- JULI** Justisdepartementet legger til rette for innføring av elektronisk tinglysning
- AUG** Finansdepartementet foretar endringer i kapitalkravene som en oppfølging av CRD IV
- SEPT** Finanstilsynet(FT) offentliggjør resultat av undersøkelse om fakturering av kredittkort og at de fleste selskapene nå gjør dette i tråd med FTs rundskriv nr.6/2013
- OKT** Forslag om forlenget bindingstid fra 36 til 48 måneder ved anskaffelse av personbiler for utleie

Medlemsselskapenes utlånsvolum (andel fordelt på gruppe)

- NOV** Finfo anmoder medlemsselskapene om å få på plass lenker fra egen hjemmeside til Finansportalen
- DES** Nye formidlingsgebyrer for internasjonale kort i praksis vedtatt i EU
Scheel-utvalget legger frem sin innstilling om kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi

Kort om Finfo

FINFO (Finansieringsselskapenes Forening) er en bransjeforening for finansieringsselskaper som driver virksomhet i Norge. Medlemmer kan være finansieringsselskaper eller andre finansinstitusjoner med konsesjon i Norge som driver virksomhet innenfor områdene leasing, factoring, lån mot salgspant, kredittkort, innløsningstjenester og annen forbrukerfinansiering.

Foreningen har også anledning til å oppta filialer etablert i Norge av utenlandske finansieringsselskaper eller andre finansinstitusjoner som driver virksomhet innenfor disse områdene. Det er en forutsetning for medlemskap at virksomheten står under tilsyn av Finanstilsynet eller

tilsvarende myndighet i utlandet, og er underlagt krav til egenkapital og regnskapsoffentlighet.

Foreningen dekker ca. 90 % av markedet og hadde ved utgangen av året 37 medlemmer – 22 norsketablerte foretak og 15 filialer av utenlandske kredittinstitusjoner. Foreningen ivaretar medlemmenes interesser overfor myndighetene og er høringsinstans for lovforslag som berører selskapenes virksomhet. Medlemmene ytes bistand i spørsmål av juridisk, regnskapsmessig og administrativ karakter. Foreningen er medlem i de europeiske organisasjonene Eurofinas og Leaseurope, og er dessuten medlem av Finansnæringens Hovedorganisasjon.

Medlemsselskapenes virksomhet 2014

Medlemsselskapene fikk i 2014 økte nysalgsvolumer både i privatmarkedet og bedriftsmarkedet. Samlet forvaltningskapital økte med nesten 9 % i 2014. Samlet sett ble 2014 nok et godt år for medlemsselskapene med god rentemargin og fortsatt kontroll på mislighold og tap på utlån. Internasjonal økonomi viser tegn til bedring inn i 2015, mens norsk økonomi viser en stagnasjon. Dette sammen med nye regulatoriske ting gjør at medlemsselskapene må forvente nok et utfordrende år.

Hovedtrekk

Tilfredsstillende lønnsomhet

Med et samlet driftsresultat før skatt på 6,8 mrd. kroner ble 2014 nok et godt år for medlemsselskapene året sett under ett. Resultatet utgjorde 2,31 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) mot 2,01 prosent året før.

Markedet for finansieringsselskaper er sammensatt, og det er derfor store variasjoner mellom enkeltelskaper både når det gjelder resultat og balanse. Medlemsselskapene fikk samlet sett også i 2014 den relativt beste inntjeningen av alle grupper finansinstitusjoner.

Økning i mislighold og tap på utlån

Bokførte tap på utlån for våre medlemsselskaper er fortsatt lavt i 2014 og utgjorde 0,55 prosent av GFK mot 0,48 prosent året før. Brutto misligholdte lån pr. 30 dager i prosent av forbrukslån utgjorde i følge Finanstilsynet 7,2 prosent av brutto utlån for de norske finansieringsselskapene de rapporterer for ved utgangen av året, mot 7,4 prosent året før. Tapsomfanget vurderes å ligge på et forsvarlig nivå for medlemsselskapene.

Stabil forvaltningskapital og betryggende soliditet

Medlemsselskapenes forvaltningskapital vokste med 9 prosent gjennom 2014 mot 11 prosent året før. Samlet beregnet forvaltningskapital utgjorde ved utgangen av året 307,7 mrd. kroner. Gjennomsnittlig kapitaldekning for de av medlemsselskapene som er aksjeselskaper var 17,7 prosent ved utgangen av 2014 mot 14,0 prosent året før. Myndighetenes minstekrav er 8 prosent.

Leasing

Investeringsvilje på vei tilbake

Leasingfinansiering av nye driftsmidler økte med 15,6 prosent på årsbasis som er en videre oppgang i forhold til fjoråret og endte på 46,6 mrd. kroner i 2014. Vi ser en økning innenfor alle områdene industrielt utstyr og maskiner, personbil, transportmidler og kontor og data. Dette tyder på at investeringsviljen i næringslivet har vært positiv i 2014. Leasing av personbiler har hatt en utrolig utvikling, og endte opp med en økning på 45,8 %

Bredt spekter av leasingobjekter

Medlemsselskapenes leasingportefølje økte med 11 prosent i 2014 etter en økning på 5 prosent i 2013. Porteføljen utgjorde 104 mrd kroner ved slutten av året. Industrielt utstyr og maskiner utgjør 29 prosent av porteføljen, mens personbiler og landtransport følger deretter med henholdsvis 33 prosent og 27 prosent. Industrien og servicenæringen er de næringene som i størst grad benytter leasing til finansiering av driftsmidler.

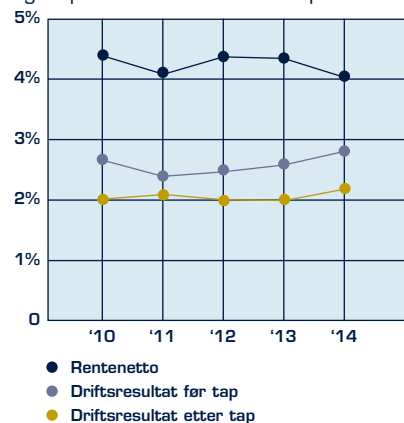
Betydelig andel på leasing

Næringslivsinvesteringene i transportmidler, maskiner og utstyr i Norge utgjorde i følge Statistisk Sentralbyrå til sammen 124 mrd. kroner i 2014 (foreløpige tall) mot 118 mrd. kroner året før.

Medlemsselskapene leasingfinansierte 38 prosent av disse investeringene, og har dermed en solid posisjon som finansieringskilde for næringslivet. Internasjonalt har denne finansieringsformen tradisjonelt hatt en sterkere posisjon enn i Norge, men de senere års utvikling viser at leasing har styrket sin posisjon som finansieringsform blant norske bedrifter.

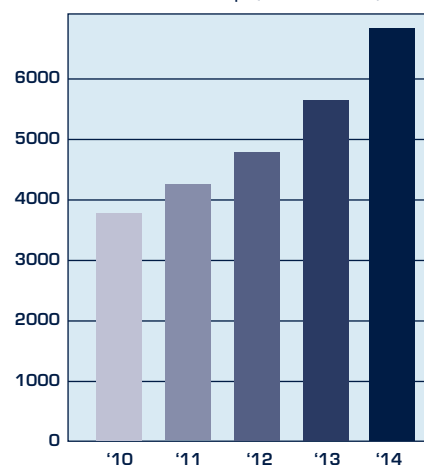
Rentenetto og driftsresultat

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital for medlemsselskapene

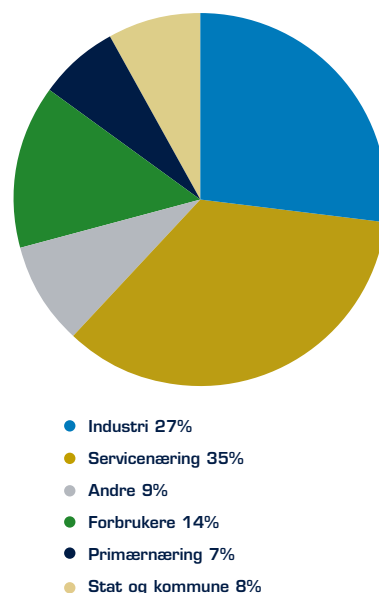
Resultat av ordinær drift

Driftsresultat etter tap (mill. kroner)

Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter næring

Bilfinansiering

Nybilsetget ga ny giv

Økningen i salg av personbiler fortsatte også i 2014. Det ble solgt 144 202 nye personbiler i 2014 mot 142 151 året før. Investeringslysten i bil har spesielt vært stor i privatmarkedet.

Salget av brukte biler viste også i 2014 en positiv utvikling og endte på 437 456 eierskifter mot 430 008 året før. Antall brukte importerte biler fortsatte nedgangen og sank med 18,3 prosent sammenlignet med fjoråret og endte på 24 757 biler for 2014.

Medlemsselskapene finansierte gjennom lån og leasing 86 752 nye biler (60 prosent) og 100 737 brukte og brukte importerte biler (22 prosent) i 2014. Medlemsselskapenes biladministrative løsninger for bedrifter omfattet 60 268 biler ved utgangen av 2014 mot 50 047 biler året før.

Personbilleasing fortsatt populært

Leasing av personbiler utgjorde 15,3 mrd. kroner i 2014 en økning på 23,5 prosent fra fjoråret. Privatleie økte også i 2014 og utgjør nesten halvparten av finansiert volum gjennom medlemsselskapene. Leasing av transportmidler under 3,5 tonn, som i hovedsak består av varebiler, holdt seg stort sett på samme nivå som i fjor. Transportbransjen og bygg- og anlegg benytter tradisjonelt sett i stor grad leasingfinansiering av arbeidsbilene. Nedgangen av igangsatte boliger påvirker salget av varebiler og det gjenstår å se om hvordan dette vil utvikle seg i løpet av 2015.

Stor andel private billån

Både bedrifter og privatpersoner velger å lånefinansiere kjøp gjennom medlemsselskapene, og billåne sikres i stor grad gjennom salgspant. I 2014 var andelen private billån tilnærmet lik året før på 83 prosent.

Salget av nye billån gjennom medlemsselskapene økte med 4,7 prosent i 2014 og utgjorde 33,1 mrd. kroner. Medlemsselskapene befestet sin dominerende posisjon som långiver i bilmarkedet.

Factoring

Svak økning i omsetning og utlån

Omsetningsøkningen vi så i fjor har fortsatt i 2014, og økte med hele 14,6 prosent til

156,5 mrd og er nå forhåpentligvis på vei mot et mer permanent høyere nivå. Fakturamengden endte 8,2 prosent over nivået for ifjor. Utlånene økte kraftig og utgjorde 7,3 mrd kroner ved utgangen av året. Økningen i utlån skyldes i hovedsak nye kunder og at økt salg hos eksisterende kunder.

Innenfor mange bransjer

Bedrifter innenfor mange bransjer velger factoring, og kunnskapen om produktet øker blant økonomisjefer og daglige ledere. Felles for bedrifter som velger factoring er at de selger sine varer og tjenester på kreditt og i hovedsak til andre næringsdrivende. Mange av bedriftene opererer innenlands, men også import- og eksportbedrifter velger å benytte factoringsselskaperes tjenester.

Factoring på web

De nettbaserte løsningene som factoringsselskapene tilbyr har fått god mottakelse hos bedriftene og gir økt effektivitet. Det forventes at aktivt salgssarbeid og økende kunnskap om factoringproduktet kombinert med videre produktutvikling, vil øke etterspørselen ytterligere og bidra til fortsatt vekst i tiden som kommer.

Betalingskort

Fra 2012 har vi valgt å ha samme betegnelse på korttypene som SSB bruker i sine rapporter. Det betyr i praksis at betegnelsen betalingskort brukt tidligere er endret til faktureringskort og at betalingskort nå er en felles betegnelse for fakturerings- og kredittkort.

Statistikken tidligere år har også omfattet tall fra selskaper som ikke er medlem i foreningen. Fra 2012 er alle tall kun fra medlemsbedriftene.

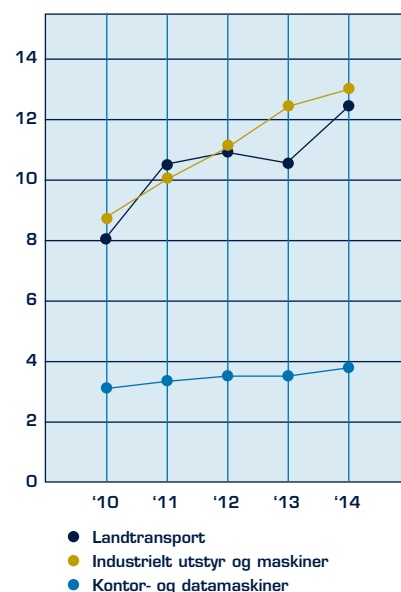
Finanstilsynet har gjort beregninger spesielt på forbrukerfinansiering ved å se på kredittkortgjeld og usikrede lån til forbruker. Foreningens medlemmer står for over 75 % av den totale forbruksfinansieringen i Norge.

De internasjonale kortene dominerer

Ved utgangen av 2014 var det 4,9 millioner internasjonale og nasjonale betalingskort i Norge.

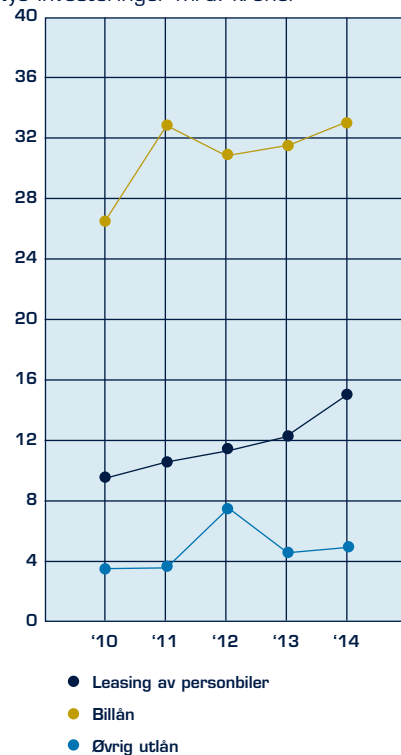
De internasjonale kredittkortene representerer hovedtyngden av antall kort utstedt ved utgangen av 2014. Med en omsetning

Nye leasinginvesteringer Mrd. kroner

Bilfinansiering

Nye investeringer mrd. kroner

på 105,3 milliarder kroner stod de for 84 prosent av den samlede omsetningen.

Internasjonale kredittkort hadde en omsetningsøkning. Veksten skyldes blant annet tiltagende netthandel og økt innsalg av internasjonale kredittkort som en del av bankenes kundeprogrammer. En del nasjonale kredittkort har dessuten blitt omgjort til internasjonale kredittkort i løpet av året.

Gjennomsnittlig omsetning pr. transaksjonen for internasjonale kredittkort holdt seg på omtrent samme nivå som i 2013. Kort benyttes stadig oftere og på lavere beløp.

Firmakortomsetningen stod for 12 prosent av den samlede omsetningen knyttet til internasjonale og nasjonale fakturerings- og kredittkort. Mange av de internasjonale betalingskortene i personmarkedet benyttes imidlertid også i vesentlig grad i jobberelaterte sammenhenger.

Nasjonale kredittkort

Den samlede omsetningen knyttet til nasjonale kredittkort falt med 11 prosent sammenlignet med fjoråret, men er på et beskjedent volum i forhold til internasjonale fakturerings- og kredittkort. Det kan se ut som flere og flere bedrifter går over på internasjonale kredittkort til erstatning for nasjonale kredittkort. Med en gjennomsnittlig omsetning per transaksjon på 2370 kroner innebærer dette at nasjonale kredittkort i stor grad benyttes kun ved førstegangskjøp. Internasjonale faktureringskort har til sammenligning gjennomsnittlig 37 transaksjoner i løpet av et år.

De nasjonale kredittkortene og de internasjonale faktureringskortene har tradisjonelt sett hatt veldig lave beløp knyttet til kontantuttak og det meste av omsetningen knyttet til varekjøp. De internasjonale kredittkortene har den største andel av kontantuttak.

Økende utlånsvolum og stabilt mislighold

Foreningen har fått flere nye medlemmer innefor området kort- og forbrukerfinansiering. Dette betyr at vi nå representerer en meget stor andel av selskaper i forbrukermarkedet og dette er veldig positivt. Samtidig betyr dette at tallene for 2014 ikke er sammenlignbare med året før. Vi har derfor valgt å oppgi volumtall og ikke angi endringer fra året før.

Utestående lånevolum for fakturerings- og kredittkort utgjorde 38,3 milliarder kroner for 2014. Stabiliseringen av lånevolumet på et høyt nivå bekrefter fortsatt jevnt bruk

av kort som betalingsmiddel og finansieringskilde.

Utlån uten sikkerhet endte på 18,4 milliarder kroner for 2014. Medlemselskapene har strenge kredittvurderinger knyttet til forbrukslån og avslår en høy andel av søknadene. Andelen av misligholdte og nullstilte, kortbaserte lån utgjorde 4,4 prosent av utlånsvolumet ved utgangen av året og er fortsatt på et akseptabelt nivå. Foreningen har gitt uttrykk for nødvendigheten av et generelt gjeldsregister for å sikre et redusert tapsnivå også i årene som kommer.

Muligheter gjennom teknologi

Betalingsformidlingen i Norge og internasjonalt går i retning av økt bruk av kortbaserte, elektroniske transaksjoner. Den teknologiske utviklingen gir også muligheter for produktutvikling og nye distribusjonskanaler for kortbaserte tjenester. Grensesnittet mot aktører utenfor det tradisjonelle finansområdet er derfor en viktig problemstilling for fremtiden og gir forventninger om gode utsikter for kortvirksomheten i tiden som kommer.

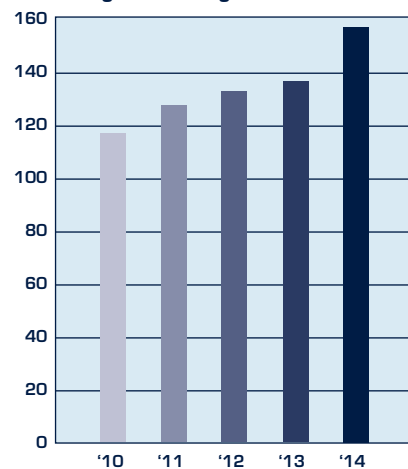
Fremtidsutsikter

Fortsatt usikkerhet om utviklingen i norsk økonomi vil trolig bidra til lav vekst i bedriftenes investeringer det nærmeste året. Ser vi litt lenger fremover vil lave renter og økt etterspørsel trolig føre til at veksten i foretaksinvesteringene tiltar. Også veksten i boliginvesteringene ventes å ta seg opp igjen de nærmeste årene, blant annet som følge av relativt høy boligprisvekst og fortsatt befolkningsøkning. Lave utlånsrenter ventes å stimulere veksten i boligprisene, mens utsikter til svakere inntektsvekst og noe høyere arbeidsledighet etter hvert vil virke dempende. I lys av boligprisutviklingen anslås husholdningenes gjeldsvekst å øke noe de neste årene.

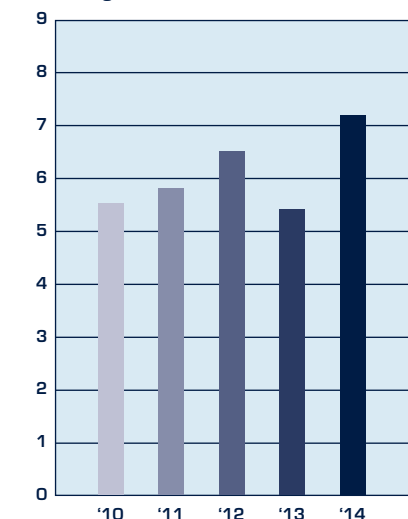
Det forventes at veksten i eksporten fra Fastlands-Norge vil øke i 2015, på linje med veksten i de viktigste eksportmarkedene. Bedret konkurransevne de siste to årene som følge av svakere krone, gjør eksportbedriftene bedre i stand til å opprettholde sine markedsandeler. Likevel er det norske kostnadsnivået fremdeles høyt.

Følgene for medlemselskapene er blant annet fortsatt lav ordreservere inn i det nye året, fortsatt moderat nysalg av finansieringstjenester til bedriftene. Tapsutviklingen forventes på et fortsatt lavt nivå. Reduksjon i verdien av brukt leasingutstyr innebærer forventninger om lavere salgsinntekter for medlemselskapene.

Factoring omsetning Mrd. kroner

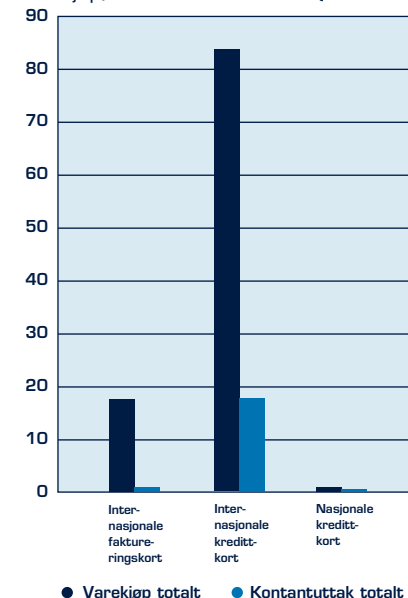

Factoring utlån Mrd. kroner

Kort, fordeling omsetning

Varekjøp/kontantuttak 2014 (mrd. kr.)

Medlemsselskapene ser med nøktern optimisme på tiden som kommer. Rentemarginen ved inngangen til 2015 er på samme nivå som i 2014, og er på et akseptabelt nivå. Med lavere investeringslyst hos bedriftene ser medlemsselskapene at konkurransen blir stadig sterkere og at marginene vil utsettes for press. Det blir viktig å sette riktig pris på den risikoen medlemsselskapene påtar seg. Etterspørselen i privatmarkedet er tilfredsstillende. Det forventes økt sparing og dette vil påvirke etterspørselen fra husholdningene som vil øke noe mindre enn tidligere, løpetiden på låne- og leasingengasjementer har også økt noe.

Usikkerheten i verdensøkonomien påvirker imidlertid norsk økonomi og bransjer som tradisjonelt benytter leasingfinansiering av sine driftsinvesteringer. Signaler fra næringslivet innebærer at medlemsselskapene ikke legger opp til økning i finansiert volum i 2015.

Utviklingen i nybilsalget så langt i år innebærer en klar nedgang fra i fjor. Den svake starten på året kan imidlertid ha sammenheng med endringer av avgifter fra årsskiftet. Mens det stort sett var plug-in hybridbilene som fikk reduksjoner i avgiftene, økte avgiftene for en rekke andre dyrere biltyper.

Medlemsselskapene forventer at nybilsalget vil ligge på 130 000 biler i 2015. Dette innebærer en betydelig nedkjøling etter fire sterke år med et årlig salg på rundt 140 000. Medlemsselskapene har god grunn til å tro at bransjen vil ta sin del av dette salget, og finansiere en stadig større andel gjennom lån og leasing. Med en bruktbilomsetning på over 400 000 enheter, vil konkurransen om bilkundene bli sterk også i 2015.

Factoring fikk en positiv utvikling i 2014. Medlemsselskapene har tro på at denne trenden vil fortsette i 2015. For bankkonsern med eget finansieringsselskap innebærer factoring større trygghet for engasjementet og en bedre og mer fleksibel finansieringsløsning for bedriftskunden.

Medlemsselskapene står for 75 % av forbruksfinansieringen i Norge målt etter tall fra Finanstilsynet. Forbruksfinansiering omfatter både kortbaserte utlån og andre forbrukslån uten sikkerhet i størrelsesorden 10 000 til 400 000. Stadig flere benytter

kort som betalingsmiddel i innland og utland, privat og på forretningsreise. Medlemsselskapene er en betydelig bidragsyter og finansieringskilde, og forventes og fortsatt å ha denne posisjonen i 2015.

Medlemsselskapene har gode forutsetninger for å oppnå et tilfredsstillende forretningsvolum også i 2015, men fokus vil nok fortsatt i stor grad være rettet mot å sikre kvalitet i porteføljen. Tapsutviklingen er under kontroll og forventes å forbli på et lavt nivå.

Arbeidsløshet er erfaringsmessig den faktor som har størst betydning for mislighold innen personmarkedet. Foreløpig er arbeidsløsheten i Norge på et moderat nivå, og forventes fortsatt å være moderat gjennom året. Lavt rentenivå gir samtidig flere evne til å betjene sine forpliktelser.

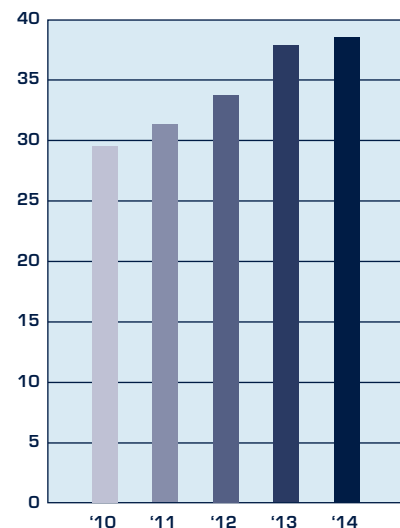
I økonomiske nedgangstider ser man økt innslag av svindel som identitetstyveri, skimming av kort, leasingfinansiering av ikke-eksisterende utstyr og kunders salg av leaset utstyr. Innen factoring vil det være tendenser til økende grad av reklamasjoner og motregning. Dette har medlemsselskapene økt fokus på.

Norges forhold til EU som marked vil også prege utviklingen for medlemsselskapene. Kundegruppers adgang og konkurranseevne i dette viktige markedet vil påvirke investeringsvilje og evne. Mer enn 2/3 av medlemsselskapene målt i utlånsvolum har nå utenlandske eiere, og det blir viktig at myndighetene har et europeisk perspektiv i utformingen av fremtidige rammebetingelser som sikrer muligheter til å tilby kundene konkurransedyktige løsninger. Vi ser en tendens til at norske myndigheter strammer mer inn på rammebetingelsene enn myndighetene i Skandinavia og Europa. Dette vil innebære en konkurransevridning som er uheldig. Foreningen har en viktig rolle i å påvirke denne utviklingen.

Medlemsselskapene har bak seg mange gode år og har vist seg å være dyktige til å finansiere en vesentlig andel av de investeringer bedrifter og husholdninger foretar og med god lønnsomhet. Det er optimisme, men også en viss usikkerhet knyttet til markedsmulighetene for 2015. Medlemsselskapene har et godt fundament for å kunne levere gode resultater samlet sett også i 2015.

Kreditt- og faktureringskort

Utestående lånevolum (mrd. kr.)

Leasing

Leasing gir bedrifter og næringsdrivende mulighet til å anskaffe seg tidsriktig utstyr og maskiner uten å belaste egenkapital eller andre lånekilder. Hovedtanken bak leasingproduktet er å gi kunden disposisjonsrett over et driftsmiddel. Eierforholdet er av underordnet betydning. Leietakeren betaler en leie som dekker renter og avskrivninger på den kapitalen som er bundet opp ved leasingelskaps kjøp av leasinggjenstanden. Leasingelskapet beholder eierdomsretten til gjenstanden under hele leieperioden.

Full pay out-leasing

Dette er en leasingavtale hvor avtalt leie dekker hele kjøpesummen (med renter) over leieperioden.

Restverdileasing

Ved restverdileasing tilbakebetales investeringen bare delvis ved leie fra kunden. I Norge er det vanlig at den resterende del av kjøpesummen betales av leverandør mot at denne kjøper tilbake gjenstanden. I utlandet er det mer vanlig med kundegarantert restverdi. Det hender også at leasingelskapet selv tar risikoen for restverdien (open-end). Da er man mer over mot operasjonell leasing.

Finansiell leasing

Finansiell leasing er en leieavtale som overfører til kunden det vesentligste av økono-

misk risiko og kontroll knyttet til eiendelen. Avtalen kjennetegnes ved at leasingelskapet kontraktfester tilbakebetaling av hele det investerte beløpet. Ønsker kunden restverdi, må restverdien garanteres av leverandør eller annen garantist.

Operasjonell leasing

Operasjonell leasing er leieavtaler som ikke er finansielle.

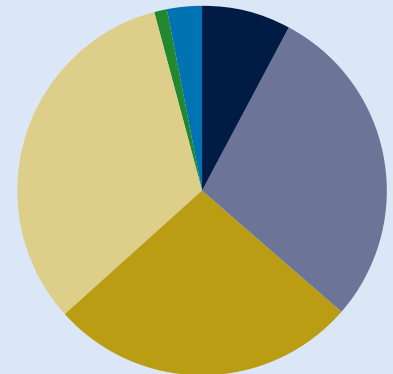
Leasing og skatt

Både finansielle og operasjonelle leasingavtaler er å anse som utleie når det gjelder skatt. Det betyr at leasingelskapet aktiverer objektet og foretar skattemessige avskrivninger. Kunden utgiftsfører leiebøp i resultatregnskapet.

Leasing har tradisjonelt vært knyttet til bil. Nå er det industrielt utstyr og maskiner som sammen med bil, representerer de største finansieringsvolumene.

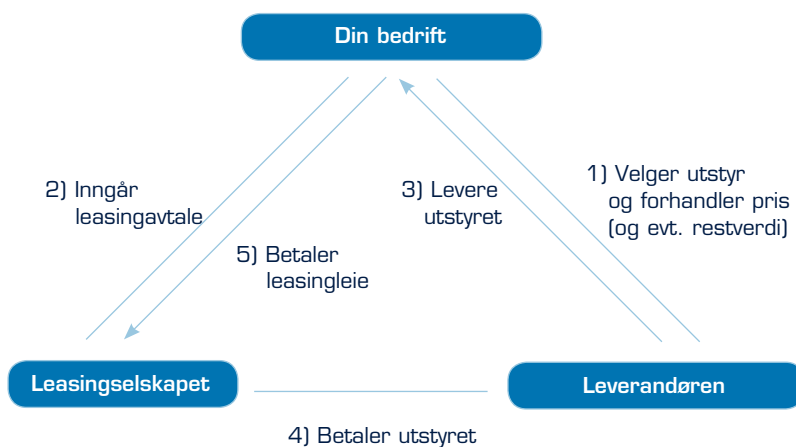
Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter objekttype

- Kontor/datamaskiner 8%
- Industrielt utstyr og maskiner 29%
- Landtransport 27%
- Personbiler 33%
- Skip, fly, tog 1%
- Bygninger/fast eiendom 0%
- Annet 3%

Bedriftene trenger moderne, effektive driftsmidler for å styrke sin konkurransekraft.

Leasing i praksis

Leasingselskapet kjøper inn et driftsmiddel etter spesifikasjoner fra sin kunde. Deretter leies driftsmiddelet av leasingselskapet til leietaker for en avtalt periode – ofte varierende fra 3 til 5 år. I stedet for å låne ut penger, leier finansieringsselskapet ut driftsmidler innkjøpt spesielt for formålet.

Hva skjer etter leieperioden?

- Etter utløpet av den avtalte leieperioden har bedriften normalt følgende muligheter:
- Fortsette leieforholdet til en sterkt redusert leie
- Anmode om å kjøpe utstyret og overta eiendomsretten
- Si opp avtalen og levere utstyret tilbake til leasingselskapet
- Ved restverdileasing har kunden ingen rett til å forlenge leasingavtalen.

Hva er leasing?

- Leasing er en enkel måte for næringsdrivende å skaffe seg disposisjonsrett over nødvendige driftsmidler.
- Leasing betyr finansiell leie, og ble introdusert i Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Alle som tilbyr finansiell leasing i Norge må ha finanskonsesjon.
- Ingen egen "leasinglov" i Norge. Forholdet mellom partene reguleres gjennom standard avtaler.
- Mest vanlige å lease transportmidler, maskiner og datautstyr.
- 31 prosent av nye næringslivsinvesteringer i transportmidler, maskiner og utstyr ble leasingfinansiert gjennom medlemselskapene i 2013.

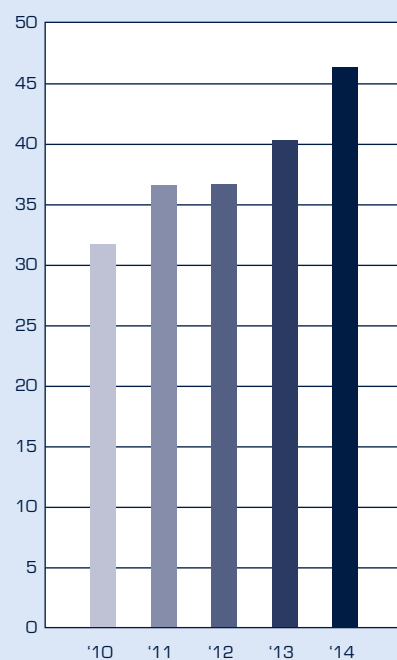
Hvorfor leasing?

- Hurtig og enkel tilgang på nye driftsmidler med minimal likviditetsbelastning.
- Kunden slipper å belaste investeringsbudsjetter. Ikke minst innenfor offentlig sektor anses dette som en stor fordel.
- De fleste kunder oppnår enkel regnskapsføring med utgiftsføring av leiebeløpene over driftsregnskapet. Dette gir redusert balanse og bedre nøkkeltall.
- Leasing innebærer en skattemessig enkel føring ved at leiebeløpene utgiftsføres direkte. Kunden slipper å måtte føre saldoavskrivninger.
- Kunden slipper å bekymre seg for hvordan han skal bli kvitt utstyret og til hvilken pris. Kunden oppnår også beskyttelse mot negative virkninger av ny teknologi.
- Leasingavtaler kan kombineres med ulike service- og vedlikeholdsavtaler. Ikke minst innenfor bil er det utviklet løsninger som avlastet kundene for betydelige ressurser knyttet til oppfølging av biler og bilkostnader.

Nesten hver tredje næringslivsinvestering i transportmidler, maskiner og utstyr ble finansiert av medlemselskapene i 2014.

Nye leasinginvesteringer

(mrd. kroner)

Ved bruk av leasing oppnår kunden beskyttelse mot negativ virkning av ny teknologi.

Bilfinansiering

Finansieringsselskapene tilbyr et bredt spekter av tjenester for å dekke privatpersoner og bedrifters behov for finansiering og administrasjon av bilholdet.

Lån mot salgspant

Billån mot salgspant retter seg både mot privat- og næringslivskunder. Lånet gis i forbindelse med selve anskaffelsen av bilen, og finansieringsselskapet får salgspant i bilen som sikkerhet for lånet. Som privatkunde slipper du dermed å belaste andre sikkerheter som pant i egen bolig.

Lånet nedbetales i takt med bilens antatte markedspris, slik at det økonomiske løftet ikke blir så tungt når bilen skal byttes inn i en nyere utgave en gang i fremtiden. Mange medlemselskaper tilbyr slike lån gjennom bilforhandlere, men også salgskontorene til selskapenes eiere (banker og forsikringsselskaper), selskapenes egne kontorer og ikke minst internett sikrer bred tilgang til produktet.

Billeasing

Leasing var i Norge lenge synonymt med billeasing fordi det var her de store leasingvolumene ble skapt. Biler egner seg spesielt godt for leasing fordi man har et godt utviklet annenhåndsmarked.

Leasingleien kan dermed beregnes slik at nedbetalingen følger bilens verdifall. Billeasing benyttes i stor grad av bedrifter når nye biler skal finansieres. Det er en enkel og oversiktlig finansieringsform. Bedriften velger selv ut bilen og forhandler rabatter og restverdier med bilforhandleren. Finansieringsselskapet kjøper inn bilen på vegne av kunden, og leaser (leier) den ut over et avtalt tidsrom. Billeasing sikrer bedriften full bruksrett til bilen, mens finansieringsselskapet er den formelle eieren.

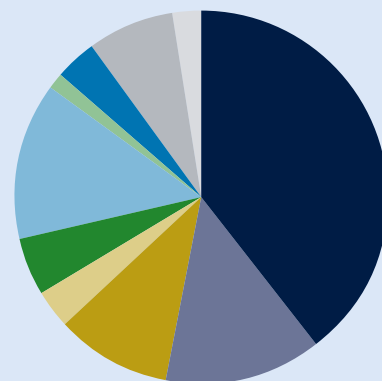
Biladministrasjon i praksis

Bilkostnader (2014-tall)

Eksempel:

Nybilpris kr. 387 000, 15 000 km/år
(kilde OFV)

● Avskrivning 39,7%	● Bensin 13,5%
● Renter 13,5%	● Olje 1,4%
● Forsikring 10,1%	● Dekk 3,6%
● Årsavgift 3,2%	● Service/rep. 7,4%
● Vedlikehold 5,1%	● Bompenger 2,5%

Bilfinansiering er en del av medlemselskapenes kjernevirksomhet og medlemmene dominerer som finansieringskilde ved anskaffelse av bil.

Privatleie

Det relativt lave rentenivået de siste årene har bidratt til en økt etterspørsel etter leasing av biler for privatpersoner. Utleieproduktet har fått navnet Privatleie og tilbys gjennom medlemsselskapene.

Biladministrasjon

Mange bedrifter velger å benytte kapasitet og ressurser innen kjerneområdene, og "outsourcer" blant annet administrasjon av firmabilene. Flere av medlemsselskapene leverer slike administrative tjenester med eller uten finansiering av bilene.

Hvorfor biladministrasjon?

- Enklere bilhold, økt kontroll og lavere kostnader.
- Bedriften sparer tid på arbeidskrevende oppgaver, og kan nyte godt av gunstige avtaler for innkjøp av biler, drivstoff, forsikring og andre bilrelaterte tjenester.
- Løpende oppdatering på egen, lukket web-løsning gir oversikt og kontroll.
- Egne avviksrapporter sikrer at viktige forhold fanges opp tidlig.

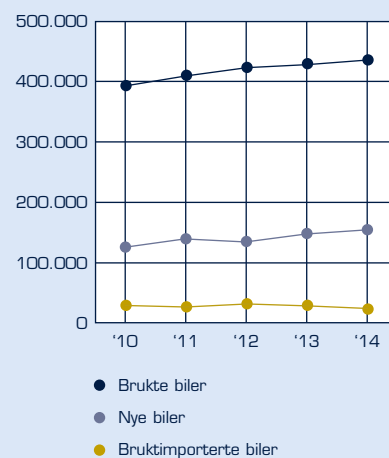
Hvorfor billeasing?

- Sikrer anskaffelse av tidsmessig bilpark.
- Frigjør kapital til andre formål.
- Hele leiebeløpet kan føres i driftsregnskapet.
- Inntil 100 prosent finansiering.
- Normalt kun bilen som sikkerhet.
- Slipper å håndtere salg av brukte biler.
- Reduserer risiko rundt bilens verdi ved innbytte.

Fakta om bilfinansiering

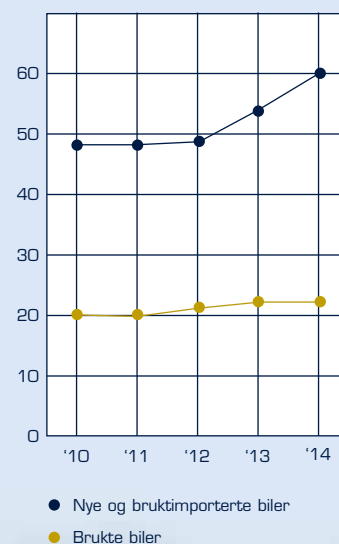
- Medlemsselskapene finansierte 60 prosent av nye biler og hver femte brukt og bruktimporterte bil i 2014.
- Andelen firmaregistrerte personbiler har gått noe ned i takt med at antall privatleier har økt. Over 60 000 biler i det norske markedet administreres gjennom biladministrative løsninger i medlemsselskapene.

Utviklingen i personbilsalget (Antall)

Personbilsalget

Andel finansiert av medlemsselskapene (%)

Medlemsselskapene finansierte mer enn hver tredje nye bil på norske veier i 2014.

Factoring

De elektroniske factoringløsningene gir ekstra trygghet og oversikt som mange bedrifter setter pris på. Men factoring bidrar også til å frigjøre interne ressurser og gi tilgang til kapital som skaper grunnlag for vekst og utvikling.

Frigjort kapital i takt med kredittsalget

Driftsfinansieringen er viktig for enhver bedrift, og valg av riktig finansstrategi kan være avgjørende for bedriftens liv og utvikling over tid. Enten bedriften vokser eller konsoliderer, vil det være viktig å utnytte det likviditetspotensialet som ligger i omløpsaktiva og særlig kundefordringene. Gjennom factoring utnyttes dette likviditetspotensialet til fulle.

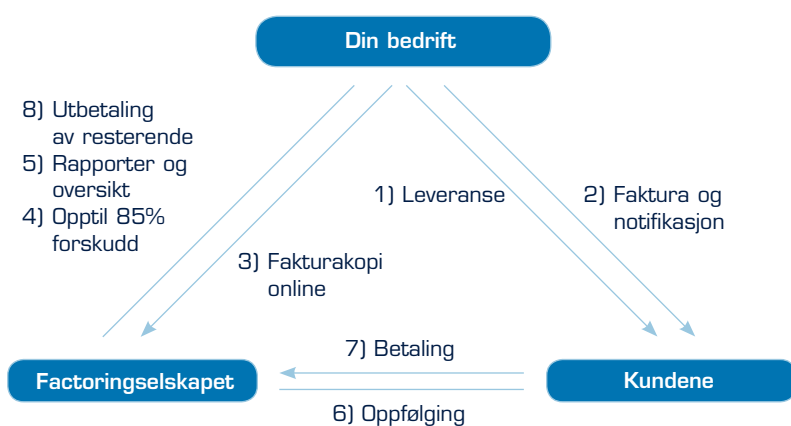
Factoringsselskapet finansierer fordringsmassen i form av en fleksibel driftskreditt som kan trekkes på etter behov eller være en likviditetsreserve. Som sikkerhet for driftskreditten får factoringsselskapet overdratt/pantsatt kundefordringene, og inntil

85 prosent av fordringsmassen kan forskutteres. Den resterende delen betales ut når debitor har betalt fordringen. I enkelte tilfeller overtar factoringsselskapet også kredittrisikoen, slik at bedriften som leverandør får fullt og endelig oppgjør for fordringene.

Bedre styring og kontroll

Den administrative delen av factoring omfatter profesjonell oppfølging av utestående fordringer samt føring og bearbeiding av kunderskontroen. En rekke bedrifter opplever at den effektive kredittiden går ned og at tapene reduseres gjennom factoringtjenesten.

Factoring i praksis

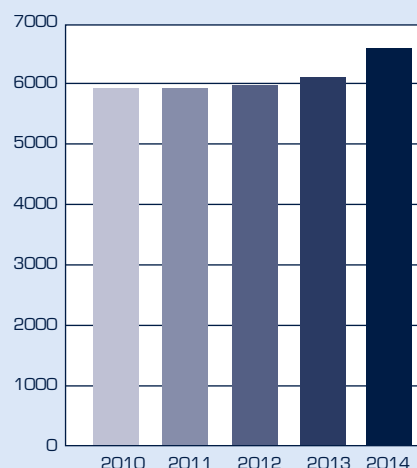

- Leveranse.** Din bedrift selger og leverer varene til kunden på vanlig måte.
- Faktura og notifikasjon.** Fakturaen påføres en notifikasjon som forteller at betaling med befriende virkning kun kan skje til factoringsselskapet.
- Fakturakopi online.** Fakturainformasjon sendes til factoringsselskapet som en elektronisk fil fra bedriftens økonomisystem.
- Opptil 85 prosent forskudd.** Din bedrift får opptil 85 prosent av fakturaverdien forskuttet fra factoringsselskapet.
- Rapporter og oversikt.** Din bedrift har online tilgang til all informasjon som vedrører factoringssamarbeidet.
- Oppfølging.** Factoringsselskapet følger opp kundene med purringer og telefoner, eventuelt også inkasso.
- Betaling.** Kunden betaler fakturaen til factoringsselskapet.
- Utbetaling av resterende.** Når kunden har betalt, oversender factoringsselskapet den resterende delen av fakturaverdien med fradrag for provisjoner.

Stadig flere bedrifter ser factoring som en aktiv del av bedriftens kapitalstrategi.

Antall fakturaer

Ordinær factoring (tusen)

Factoring inneholder i dag mange av de virkemidler som er nødvendig for å utøve denne viktige funksjonen i bedriften.

Behovet for fremmedfinansiering minker og den økonomiske handlefriheten gir muligheter til å utnytte blant annet kontantrabatter fra leverandører.

Trygghet og oversikt skapes dessuten gjennom kontinuerlig tilgang til reskontro og rapporter via web-baserte factoringløsninger.

Godt Cash Management-verktøy

Cash-management er en integrert del av bedriftens kapitalstrategi. Styring av forretningsbalansen og den kortsiktige delen av finansbalansen krever gode informasjonssystemer, betalingssystemer og administrative styringssystemer.

Factoring inneholder i dag mange av de virkemidler som er nødvendig for å utøve denne viktige funksjonen i bedriften.

Hva er factoring?

- *Factoring er i sin opprinnelige form en planmessig overdragelse og diskontering av en bedrifts kundefordringer til tredje mann i den hensikt å skaffe seg finansiering. Outsourcing av administrative tjenester og sikring av fordringene har blitt en stadig viktigere del av produktet for kundene.*
- *Factoring kom til Europa og Norge på begynnelsen av 1960-tallet.*
- *Factoringsselskaper tilbyr følgende tjenestetpekter:*
 - Reskontrobokføring
 - Innkassering av de overdratte fordringene
 - Overtagelse av kredittrisiko på debitor
 - Finansiering (forskutting) av fordringene
 - Avtalen mellom factoringsselskap og klient tinglyses i Løsøreregisteret.
 - Notifikasjon: Factoringsselskapets skriftlige meddelelse til debitor om den inngåtte avtalen, samt at betaling i fremtiden kun kan skje til selskapet med befriende virkning.

Hvorfor factoring?

- *Optimal utnyttelse av fordringspantet gir styrket likviditet og mulighet for vekst.*
- *Opptil 85 prosent finansiering av utestående fordringer.*
- *Frigjort kapital ved redusert kredittid gjennom profesjonell oppfølging av fordringer.*
- *Reduserte rentekostnader og økte renteinntekter.*
- *Frigjøring av interne ressurser (outsourcing) medfører:*
 - Fokus på bedriftens kjerneoppgaver
 - Faste kostnader blir variable
 - Redusert risiko for tap på fordringer
 - Komplette reskontroføring
 - Oversikt og kontroll gjennom online tilgang til reskontro og rapporter
 - Godt Cash-management verktøy

Kreditt- og faktureringskort

Finansieringsselskapene gir sine kunder handlefrihet og mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden.

Likvid kredittreserve

Kredittkortet gir kunden anledning til å belaste kortet inntil den kredittrammen finansieringsselskapet eller banken har innvilget. Kreditten aktiveres i det øyeblikket kunden benytter kortet til å betale en vare eller foreta uttak av kontanter i minibanker. Kunden får en rentefri kreditt frem til fakturaforfall, og betaler deretter rente for det beløpet han skylder finansinstitusjonen.

For kortbrukerne er det ofte fordelaktig å ha en slik likviditetsramme i reserve i stedet for å måtte ta opp kortsiktige lån ved uforutsette kredittbehov. Kredittkort er derfor en svært likvid og konkurransedyktig finansieringsform, og ikke minst en enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.

Fordel for brukerstedene

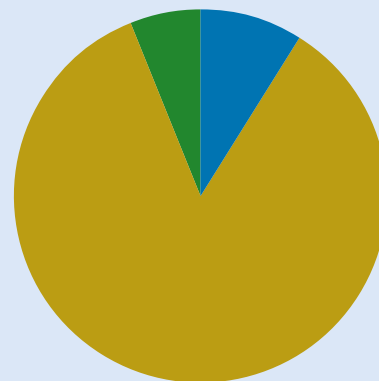
Brukerstedene er sikret oppgjør og slipper håndteringen av kontanter. Kortselskapet overtar kredittvurdering, reskontroføring og betalingsinnfordring i forhold til de enkelte kunder. Det er utviklet omfattende elektroniske kontroll- og overvåkningssystemer som reduserer faren for svindel og andre kriminelle anslag. Brukersted og kortholder holdes skadesløs dersom de har opptrådt normalt aktsomt.

Enkelt og anvendelig

Eieren av et faktureringskort mottar periodiske samlefakturaer for de transaksjoner som er foretatt med kortet. Transaksjonene kan være kjøp av varer, tjenester eller kontantuttak i Norge eller i utlandet. Fakturaene betales i sin helhet ved forfall, og kort-

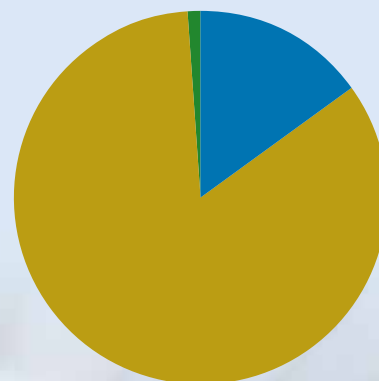
Stadig flere bruker internasjonale kredittkort på forretningsreise så vel som i fritiden.

Fordeling antall kort 31.12.2014

- Internasjonale faktureringskort 9%
- Internasjonale kredittkort 85%
- Nasjonale kredittkort 6%

Antall transaksjoner (tusen)

- Internasjonale faktureringskort 15%
- Internasjonale kredittkort 84%
- Nasjonale kredittkort 1%

Internasjonalt kredittkort i praksis

- Kortbruker betaler fakturaen ved forfall eller velger å utsette betalingen mot å betale en rente på det beløpet man skylder

Kortbruker

- Kortselskapet utsteder internasjonalt betalings- og kredittkort
- Bevilget kredittramme aktiveres når kortet tas i bruk

- Kortbrukere har alltid kortet tilgjengelig: på jobb, reise og i fritid
- Millioner av brukersteder over hele verden
- Tilleggsgoder som reise og avbestillingsforsikring

Betaler med kortet

- Benytter kortet ved kjøp av vare/tjenester eller uttak av kontanter/valuta
- Bruken av kortet registreres hos kortselskapet

Samlefaktura

- Månedlig faktura med oversikt over kjøpene i perioden
- Rentefri betalingsutsettelse fra kjøps-tidspunktet frem til fakturaen forfaller

Kortselskapet

holder oppnår betalingsutsettelse i perioden mellom brukstidspunkt og betalingstidspunkt. Kortholder betaler normalt for bruken gjennom periodiske avgifter.

Faktureringskortene har internasjonal betalingsbærer (for eksempel VISA eller Mastercard) og er svært anvendelige både for bedrifter og privatpersoner. Den rentefrie betalingsutsettelsen kunden får ved bruk av kortet, gir både besparelser og tid til å gjennomgå kjøpene når samlefakturaen kommer. Kortene kan også inneholde tilleggsgoder som reise- og avbestillingsforsikring.

De internasjonale kredittkortene har mange av de samme egenskapene som internasjonale faktureringskort, men gir også mulighet til å utsette betalingen utover den rentefrie kredittiden. Dette gjør kortet svært fleksibelt og anvendelig.

Hvorfor kreditt- og faktureringskort?

- Likvid kredittreserve sikrer handlefrihet.
- Gir mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden i betalingsterminaler og mini-banker.
- Enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.
- Rentefri betalingsutsettelse i inntil 45 dager.
- Månedlig samlefaktura med god oversikt over kjøp og uttak i perioden.
- Mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid.
- Eksempler på tilleggstjenester:
- Nødkort og nødkontanter innen 48 timer.
- Reise- og avbestillingsforsikring.

Fakta

- 4,9 millioner internasjonale kreditt- og faktureringskort i Norge.
- Stor bruk av kortene: 150 millioner transaksjoner i løpet av 2014.
- Økende netthandel innenlands og over landegrensene med internasjonale fakturerings- og kredittkort som dominerende betalingsmidler.
- Nesten 25 prosent av varekjøp og kontantuttak målt i omsetning skjer i utlandet.
- 300 000 nasjonale kredittkort (herunder bensinkort), rundt halvparten er i jevnlig bruk.
- Høyt fokus på kortsikkerhet - minimal risiko for kortholder ved ansvarlig bruk.

Hovedprodukter

- Internasjonalt faktureringskort:
- Betalingskort med internasjonal bærer (eks. VISA eller Mastercard) med inntil 45 dagers betalingsutsettelse.

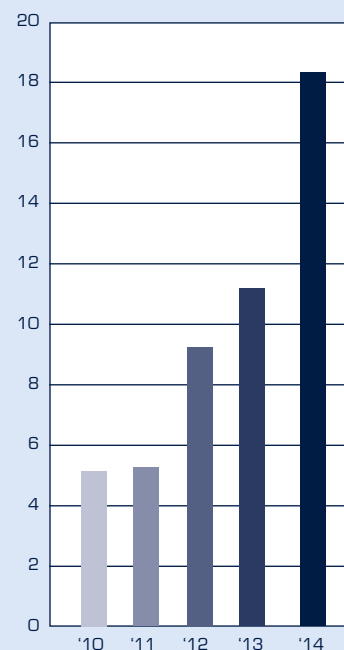
Internasjonalt kredittkort:

- Kredittkort med internasjonal bærer med inntil 45 dagers betalingsutsettelse og mulighet til å fordele tilbake betalingen over tid (revolverende kreditt).

Nasjonale kredittkort (kjøpekort):

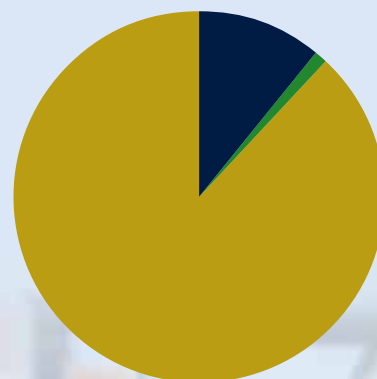
- Kredittkort med nasjonal bærer, kan benyttes via Bankaxept eller innen en detaljhandelskjede.

Blanco lån (ekskl. kortbaserte lån)
Utestående lånevolum (mrd. kroner)

Medlemsselskapene tilbyr også blancolån til privatpersoner. Dette er lån uten sikkerhet som gjeldsbrevlån eller forbruksfinansiering uten kort knyttet til lånet. Nye blancolån utgjorde 52 prosent av samlede blancokreditter i 2014.

Fordeling omsetning 2014

- Internasjonale faktureringskort 11%
- Internasjonale kredittkort 88%
- Nasjonale kredittkort 1%

Aktuelle problemstillinger - 2014

Situasjonen i finansmarkedet

Den moderate veksten i internasjonal økonomi fortsatte inn 2014. Utviklingen i enkelte industriland ble svakere enn ventet, og forskjellen mellom land økte. IMF anslår veksten i verdensøkonomien samlet for 2014 til å være 3,3 prosent. Bildet preges av lav prisstigning og lave renter, som i følge prognosene vil vedvare de neste årene.

I Norge så man en sterk vekst i første halvår 2014. Særlig tok konsumet i private husholdninger seg opp. Annet halvår ble preget av uventet sterkt fall i oljeprisen og svekkelse av verdien av NOK. De fleste makroindikatorer tyder på at veksttakten er på vei ned – forsterket av lavere oljepris og fallende oljeinvesteringer.

Finansieringsselskapenes kjerneområder er leasing og bilfinansiering, factoring samt kortbaserte utlån, forbruksfinansiering og innløsningstjenester for korttransaksjoner. Det bredt sammensatte markedet innebærer stor variasjoner mellom enkeltsselskaper når det gjelder produkter, salgskanaler, priser og resultat- og balanseutvikling. Det skjer også en del bransjeglidning ved at en del finansieringsselskaper av ulike grunner endrer status til kredittforetak eller bank uten at dette påvirker virksomhetens tjenestetpekter. Dette skaper en statistisk utfordring ved at foreningens statistikk som gjerne tar utgangspunkt i produkt, i større grad

vil avvike fra offentlig statistikk som tar utgangspunkt i institusjonstype. Dette skaper også utfordringer i forhold til internasjonale kapitalkrav som Basel III og CRD IV siden disse er begrenset til banker, kredittforetak og verdipapirforetak, mens finansieringsselskaper faller utenfor siden de ikke

søker midler fra allmennheten. I Norge har man imidlertid valgt å inkludere finansieringsselskaper i reguleringen. Dette gjør samtidig at man i Norge unngår en del av problemstillingen som i EU går under begrepet "Shadowbanking".

Ny lov om finansforetak

Regjeringen la i juni 2014 frem for Stortinget forslag til ny lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven). Forslaget innebærer først og fremst en sammenslåing av ulike lover som finansieringsvirksomhetsloven, forretningsbankloven, sparebankloven, banksikringsloven og forsikringsvirksomhetsloven. Dette er lover utarbeidet over en periode på mer enn femti år. I tillegg har det de siste 20 år årene vært en kontinuerlig utvidelse av finansregelverket, i stor grad basert på utviklingen av krav til nasjonalt regelverk gjennom nye EU-rettsakter som er tatt inn i EØS-avtalen. Dette har gjort eksisterende finansieringsvirksomhetslov svært uoversiktlig. Lovforslaget vil bli behandlet i Stortinget vinteren 2015 og ny lov ventes vedtatt før sommeren.

Finansnæringen er i det alt vesentlige fornøyd med utkastet til ny finansforetakslov. Loven innebærer en modernisering og forenkling av reguleringen av finansforetak og finanskonsern. I store trekk er de lovtekniske og materielle endringene som departementet har foretatt, blitt vellykkede.

Et forhold utløste imidlertid bekymring blant noen av våre medlemmer. Mens adgangen til å funde seg gjennom OMF (obligasjoner med fortrinnsrett) med sikkerhet i boliglånporteføljen ble opprettholdt, foreslo et flertall i Banklovkommissjonen å fjerne den parallelle adgangen til å funde seg gjennom verdipapirisering av andre typer låneporføljer som for eksempel billån. Denne endring ble fulgt opp av regjeringen i forslag til ny lov. Finfo tok dette opp med

departementet og pekte på dette ville være stikk i strid med EUs arbeid for å styrke regelverket om verdipapirisering. I stedet for å fjerne dagens regelverk, bør departementet i stedet sette i gang et arbeid for å forbedre regelverket i tråd med det som skjer i EU. En fjerning vil være konkurransevridende i disfavør av finansforetak som ikke har boliglån og svekke norske finansforetaks konkurransekraft i forhold til utlandet. Finfo hadde også et møte med Stortingets Finnskomité i anledning saken. Finans Norge støtter Finfo i denne saken.

Loven ble vedtatt av Stortinget vinteren 2015. Bortsett fra en bemerkning om overgangsordninger, ble innvendingene mot oppheving av verdipapirisering ikke tatt til følge. Den nye loven trer i kraft 1.1.2016.

Privatleie

I de senere år har det vært en sterk vekst i leasing av personbiler til private og antallet biler har kommet opp og til dels forbi, det antall som leases av næringsdrivende. Lavere engangsavgift, lavt rentenivå og ulike kampanjer fra leverandør/importørleddet har gjort privatleie mer attraktivt.

Spesielle merverdiavgiftsregler knyttet til personbil har medvirket til dette. Utleie- og leasingselskaper har fradragsrett for inngående mva, men må legge mva på leiebeløpene. Samtidig er salg av bruktbiler fritatt for mva – det må betales omregistreringsavgift i stedet. Dette betyr at leasing- og utleieselskaper kan anskaffe personbiler billigere enn andre, men merverdiavgiften vil bli innbetalt etter hvert som leiebeløpene utfaktureres. Dette forutsetter at leieperioden er av en viss varighet for å unngå såkalt "momsvasking". Er leieperioden kort, vil lite mva bli innbetalt siden omsetning av bruktbiler skjer uten mva.

Myndighetene har derfor i mval § 9-6 fastsatt at utleieperioden må strekke seg over en minste leieperiode for at leasingselskapene skal slippe tilbakeføring av tidligere fradragsført mva. I statsbudsjettet for 2015 ble minste leietid foreslått forlenget fra 3 til 4 år med virkning for kjøretøy anskaffet fra 2015. Det ble gitt en overgangsregel der bindende kjøpe- eller leieavtale var inngått før offentliggjørelsen av forslaget (8.10.2014) slik at de kan anvende gamle regler selv om levering av bilen skjer etter årsskiftet.

Kontantinnatts

Helt fra 1935 har det i Norge eksistert ulike former for kontantinnatts ved salg på avbetaling. Begrunnelsen har gjerne vært to-leddet:

1. Forbrukerpolitisk - kravet skal virke som en garanti for en sunn avbetalingshandel og beskytte kjøperne mot å bli fristet til kjøp over evne.
2. Kredittpolitisk – kravet skal være et kreditt- og konjunkturpolitisk virkemiddel til styring av kreditt og forbruk.

Endringene i regelverket skapte en del uro og usikkerhet i markedet. Det gamle regelverket hadde ført til at så å si alle leasingkontrakter på personbil hadde en leieperiode på tre år. En utvidelse til fire år er markedsmessig usikkert. Er kundene interessert i å binde seg så lenge? Hvor enkelt er det å få etablert restverdigarantier fire år frem i tid? Hvordan vurdere unormal slitasje på så gamle biler? Hva med fabrikkgarantier på kjøretøyet? En videreføring av treårs-kontrakter vil utløse et tilbakeføringskrav fra avgiftsmyndighetene som må hensyntas i avtaleforholdet mot kunden. Dette skaper bokførings- og systemmessige utfordringer.

Den økte markedsføringen av privatleasing påkalte i 2014 Forbrukerombudets (FO) interesse. Ved gjennomgang av leasingreklame rettet mot privatpersoner, fant de flere forhold de anså problematiske. Hva slags opplysninger som ble gitt, varierte fra selskap til selskap. Det ble særlig fokusert på månedspris og/eller rente, mens øvrige vesentlige prisopplysninger som startleie og etableringsgebyrer ble utelatt selv om dette kunne utgjøre 40 prosent av de totale kostnadene i løpet av tre år. Normalt ble heller ikke det kunden totalt måtte betale, oppgitt.

Etter samtaler med Finfo fastsatte FO nærmere retningslinjer for markedsføring av privatleasing/privatleie med virkning fra 1.8.2014. I startfasen var det en del innvendinger mot retningslinjene fordi

begrepet "3 års bindingstid" ble benyttet. Flere av aktørene mente "bindingstid" ble feil siden kunden kunne velge å avslutte leieforholdet tidligere. Etter hvert innså man imidlertid at siden kundene ikke kan avslutte kontrakten uten å måtte betale en kompensasjon utover avtalt leiebeløp, så innebærer vilkårene at man ikke fritt kan gå ut av kontrakten.

En kontroll foretatt hos ulike bilforhandlere av FO høsten 2014, viste liten etterlevelse av de nye retningslinjene. I praksis er det forhandler som agent for leasingselskapene, som står for den praktiske markedsføring av privatleasing. Misvisende markedsføring kan slå tilbake på selskapene i form av avtalerevisjon i ettertid. Selskapene tok derfor initiativ over bilbransjen for å bringe markedsføringen i tråd med det FO mener følger av markedsføringsloven. Det viste seg å hjelpe.

I 2010 ble kredittkjøpsloven opphevet i forbindelse med en større endring i finansavtaleloven 1999. I den forbindelse ble kontantinnatts vurdert i forarbeidene og foreslått opphevet i NOU 2009:11 Kredittavtaler som et lite treffsikkert virkemiddel i et fritt kredittmarked. I praksis ble heller ikke kravet fulgt opp av tilsynsmyndighetene.

Regjering og Storting besluttet imidlertid å

videreføre bestemmelsene om kontantinnatts. Noe feilaktig synes man å ha lagt til grunn som faktum at dette var en videreføring av regler som fortsatt ble fulgt.

For finansieringsselskapene innebar videreføringen av kontantinnattskravet en betydelig utfordring. Departementet gjenopplivet i realiteten en "død" bestemmelse og mye ressurser måtte legges ned i endring av rutinene. Samtidig var man klar

over at en håndhevelse ville vekke negative reaksjoner hos forhandlere og kunder og dermed gi negative utslag i markedet. Finfo tok initiativ for å få til en enhetlig etterlevelse av kravet, men saksforholdet var såpass konkurransesensitivt at medlemmene tilpasset seg på ulike måter.

Finfo tok flere ganger kontakt med Justisdepartementet for å få til en evaluering av om 35 prosent er hensiktsmessig i dagens situasjon. Departementet lovet å se på saken, men noe forslag om endring er ikke fremmet innen utgangen av 2014. For boliglån er det dessuten nå innført et minstekrav på 15 % egenkapital ut i fra et ønske om å redusere gjeldsopbyggingen. Hensikten er å redusere gjeldsnivået i norske husholdninger. Dette svekker nok bransjens muligheter for å få en reduksjon av kontantinsatskravet på formidlede lån

knyttet til forbrukerkjøp. Styret besluttet derfor i 2014 å legge denne saken død og la selskapene individuelt tilpasse seg

konkurransesituasjonen og ta eget ansvar for å holde seg innenfor regelverket.

Fakturering av kredittkort

Internasjonalt er det vanlig å sondre mellom 3 ulike typer betalingskort:

1. Debetkort som er knyttet til en generell brukerkonto (lønnskontoen) der transaksjoner belastes denne kontoen.
2. Faktureringskort der bruk faktureres i ettertid gjerne en gang pr. måned og der hele beløpet skal betales under ett. Betales innen forfall, påløper ingen rentebelastning
3. Kredittkort som er knyttet til en kredittfasilitet som kunden styrer selv innenfor en ramme. Trukket kreditt belastes med renter.

I Norge har det mot forbrukermarkedet utviklet seg en hybrid mellom de to siste løsningene. Kunden får innvilget en ramme, men kan velge om han vil nedbetale totalt utestående som ved faktureringskort uten rentebelastning, eller betale et mindre beløp og la resten gå på rammekreditten og belastes med renter. I avtalen vil det gjerne være bestemt at kunden hver måned må innbetale et minimumsbeløp. Kunden mottar derfor en faktura med minimumsbeløpet, men kan velge om han vil betale dette eller om han vil betale totalt utestående.

Finanstilsynet, som i forbindelse med sitt tilsyn av finansiell virksomhet i Norge har fått ansvar for å passe på at forbrukernes interesser også blir ivaretatt, sendte i mai 2013 ut Rundskriv 6/2013-Retningslinjer for å fakturere kredittkort, som i praksis forbyr finansforetakene å fakturere ut minimumsbeløpet – det vil si det som følger av avtalen. Begrunnelsen er at det økonomisk mest fornuftige for forbrukeren er å betale hele det utestående for å unngå rentebelastning, ikke bare minimumsbeløpet, og det er problematisk å pålegge forbrukeren en aktivitetsplikt for å velge den minst kostbare løsningen.

Finansforetakene ble derfor pålagt å endre sine fakturasystem slik at beløpsfeltet i fakturaen enten ikke er utfylt eller viser det som er samlet utestående. Kunden skal få klar beskjed om at annet beløp kan velges innenfor det som fremgår av avtalen og kunden skal kunne velge som standardløsning at totalt utestående skal utfaktureres. I tillegg ble man pålagt å innarbeide en tabell i fakturaene som viser kostnadene ved ulike betalingsløsninger. For bransjen er særlig dette siste krevende da det innebærer betydelig systemutvikling. Rent prinsipielt er man også skeptisk til at man

skal pålegges å utfakturere høyere beløp enn det kunden rent faktisk skylder.

Pålegget har vært utfordrende for bransjen å følge opp. Prissettingen mot kunden varierer mellom de ulike kortproduktene. Kredittkort har gjerne ikke noe årsge-

byr i motsetning til faktureringskortene. Å gi kunder som har anskaffet seg et kredittkort uten årsgebyr, en mulighet for i praksis å gjøre dette om til et faktureringskort som normalt har årsgebyr, innebærer derfor at man i prinsippet må foreta en avtalerevisjon. Ikke alle kortutstedere har faktureringskort som en del av sitt kunde-program. Foreløpig har man ikke funnet noen fullgod løsning på dette.

Å fakturere blankt eller med kr 0,- er utfordrende for de som ønsker å gjøre bruk av e-faktura eller avtalegiro da dette i utgangspunktet er ment å være publikumsvennlige løsninger uten for mye manuelt innslag. Alternativet innebærer at kunden aktivt må endre beløpet for å holde seg innenfor avtaleforpliktelsen.

Kravet om å innarbeide en tabell med

dynamiske felter vil kreve betydelige ressurser. Som en foreløpig akseptabel løsning ble man enige med Finanstilsynet om å etablere en statisk tabell etter det oppsett som er tatt inn i rundskrevet der det forutsettes at kunden nedbetaler restsaldo med like stort beløp (eks renter) i måneden. Dette kombineres med en dynamisk rentekalkulator som medlemmene legger ut på sine respektive hjemmesider.

Gjeldsregister

En utfordring for kredittgivere på personmarkedet, har i alle år vært å skaffe tilstrekkelig informasjon om kundens tilbakebetalingsevne. Personvern hensyn gjør at få kilder er tilgjengelig. Det man har, er registrerte betalingsanmerkninger og skattelistene. Registrerte betalingsanmerkninger blir et for grovt kriterium siden det heldigvis bare er et fåtall av lånsøkerne som har anmerkninger. Skattelistene blir ofte for gamle da de i beste fall viser situasjonen et år i forveien. I stor grad blir man derfor avhengig av lånsøkers egen informasjon og har få muligheter for å kontrollere at de opplysninger som gis, stemmer med virkeligheten.

Samtidig innføres det stadig strengere krav til kredittvurderinger og i spesielle

tilfelle også et krav til at man skal fraråde låneopptak. For å kompensere for manglende konkret informasjon, har kredittopplysningsbyråene utviklet ulike credit-score modeller som basert på observerbare kriterier som navn, alder, yrke, adresse og lignende, kan si noe om sannsynligheten for korrekt tilbakebetaling. Erfaringene med disse er gode og tapsprosenten i Norge er lav på usikrede forbrukskreditter, men det er ikke til å unngå at de kan slå feil ut i enkeltsaker der lån blir gitt til personer som ikke skulle ha hatt det, men kanskje oftere at personer som egentlig er kvalifisert for lån, ikke får det.

Savnet av et sentralt register over publikums gjeld har vært stort, kanskje særlig blant mindre og/eller nyetablerte kreditt-

givere som ikke har den samme store kundebase som de store bankene. Også forbrukermyndighetene har ment at et gjeldsregister vil bidra til en forsvarlig utlånspraksis. Høsten 2013 la derfor Stoltenberg-regjeringen frem Prp. nr 195 L med forslag som skulle legge til rette for etablering av gjeldsregister for privatpersoner. Solberg-regjeringen valgte imidlertid like etter at den tiltrådte, å trekke forslaget. Begrunnelsen var at man primært ønsket å etablere registeret i privat regi for ikke å belaste offentlige budsjetter. Datatilsynet har hele tiden hatt innvendinger ut i fra personvern hensyn og har arbeidet mot innføring av gjeldsregister. Så langt har regjeringen ikke lagt frem noe nytt forslag.

FATCA

USA vedtok i mars 2010 Foreign Account Tax Compliance (FATCA) for å hindre amerikansk skatteunndragelse. Vinteren 2012 ble man oppmerksom på at denne loven hadde betydelig eksterritorial rekkevidde da den åpnet for at amerikanske myndigheter kunne ilegge opptil 30 % "kildeskatt" på betalingstransaksjoner til utenlandske finansforetak som ikke ønsket å gi amerikanske skattemyndigheter (IRS) opplysninger om kundeforhold. Tilbakebetaling av lån og leie knyttet til leasingkontrakter var eksempler på transaksjoner som kunne bli ilagt slik kildeskatt. For norske finansforetak gjorde regler om taushetsplikt og personvern det vanskelig å gi opplysninger direkte til IRS. Etter

reaksjon fra EU ble ikrafttredelsen utsatt. Det ble samtidig åpnet for at nasjonale myndigheter kan inngå avtale med IRS om informasjonsutveksling som samtidig fritar de nasjonale foretakene for direkte rapportering til IRS.

Norge inngikk våren 2013 en mellomstatlig avtale med USA der norske myndigheter påtok seg en forpliktelse for å sikre innhenting av opplysninger fra norske finansforetak og deretter rapportere disse videre til USA. Avtalen ble senere på året gjennomført i norsk rett ved endringer i ligningsloven og hele ordningen trådte i kraft 27.1.2014. Reglene innebærer at norske finansielle institusjoner skal gi

kontoopplysninger om sine amerikanske kunder til Skattedirektoratet, som vil sende opplysningene videre til amerikanske skattemyndigheter (IRS). Norske finansforetak vil derfor bli ansett som compliance med FATCA så lenge de etterlever norske regler.

I november 2014 ga Skattedirektoratet ut en rettleddning som skal hjelpe rapporteringspliktige til å etterleve regelverket. I den nesten 50 sider lange veiledningen gis det nærmere omtale av blant annet regelverkets virkeområde, herunder om hva som omfattes av finansielle institusjoner og finansielle konti, hvem som det skal gis opplysninger om mv.

Formidlingsgebyrer

Et kortbasert betalingssystem har to brukergrupper – kortholdere og brukersteder. Både for kortholder og brukersted ligger det en verdi i ordningene. For kortholder dreier det seg om en enkel, oversiktlig og sikker måte å gjøre opp for seg. For brukerstedene er verdien knyttet til en kombinasjon av garantert oppgjør, lett tilgjengelig kjøpekraft, effektiv betalingsmåte og redusert kontantbeholdning. Kostnadene forbundet med systemene faller normalt tyngst på kortutsteder når det gjelder kostnader og finansiell risiko.

Et kortsystem fungerer best når det er rimelig balanse mellom antall kortholdere og antall brukersteder. For å få dette til, er det i de kortsystemene der utsteder- og innløserfunksjonen er skilt (Visa og MasterCard), etablert en ordning med formidlingsgebyr (Multilateral Interchange Fee – MIF) mellom kortutsteder og innløser. Gebyret fastsettes som en prosentdel av hver enkelt transaksjon. Det er ikke kun en godtgjørelse for en utført formidlingstjeneste, men en omfordeling av inntekter mellom de to aktørene fra innløser til utsteder fordi det faller mer kostnader på utstederfunksjonen enn på innløserfunksjonen. Hensikten er å oppnå et mer velfungerende marked med rimelig balanse mellom antall kort og antall brukersteder, sikre balansert verdiskapning i begge markeder kortvirksomheten retter seg mot, samtidig som man opprettholder nødvendig konkurranse.

Formidlingsgebyret kan være nasjonalt eller internasjonalt. De internasjonale gebyrene som gjelder grensekryssende betalinger, fastsettes av de internasjonale kortsystemene. Disse gjelder også nasjonalt med mindre annet er bestemt. I Norge fastsetter styret i Visa Norge Bankgruppe nasjonale formidlingsgebyrer for Visa kort utstedt i Norge. MasterCard har en annen løsning. Her fastsetter MasterCard Management (internasjonalt) unilaterale formidlingsgebyrer som gjelder for MasterCard i Norge.

I 2008 åpnet Konkurransetilsynet sak mot Visa og MasterCard vedrørende de nasjonale multilaterale formidlingsgebyrene. Kortselskapene argumenterte, på samme måte som man har gjort overfor andre europeiske konkurransemyndigheter, for at vilkårene for unntak i konkurranse-loven § 10 tredje ledd er oppfylt.

Konkurranseloven § 10 er harmonisert med EØS-avtalen art 53 og EU-traktaten art 53 og et samarbeid om formidlingsgebyrene vil være lovlig dersom det fører til økonomiske eller teknologiske gevinster som kommer forbrukerne til gode og at det fører til effektivitetsgevinster som er tilstrekkelig til å oppveie det samfunnsøkonomiske tapet det konkurransebegrensende samarbeidet er egnet til å skape.

Etter at EU-kommisjonen varslet både MasterCard og Visa om at eksisterende formidlingsgebyrer var i strid med konkurranselov-givningen, ble det i 2008 og 2010 inngått forlik med MasterCard og Visa om at formidlingsgebyret ved grensekryssende transaksjoner ikke skulle overstige 0,2 prosent for debetkort og 0,3 prosent for kredittkort. Det ble også lagt begrensninger på bruk av HAC-regelen (Honour All Cards), NDR-regelen (No Discrimination Rule) og det at ulike kostnadselementer ble blandet sammen til et brukerstedsgebyr (blending).

En prosjektgruppe nedsatt av Finanstilsynet som vurderte behovet for en egen norsk regulering av gebyrene, overleverte sin rapport til Finansdepartementet i 2012. Konklusjonen var at man verken burde regulere brukerstedsgebyrene eller de internasjonale formidlingsgebyrene. I stedet burde vurderes tiltak som gjør det enklere å velte over disse gebyrene til publikum

som betaler med kort. Rapporten ble sent på høring i april 2012 og de fleste hørings-svarene sluttet seg til de resonneringer og anbefalinger som var gitt i rapporten. Etter det har intet skjedd fra norsk side.

Sommeren 2013 la EU-kommisjonen frem forslag om nytt Payment Services Directive 2 (PSD 2) sammen med forslag til en forordning om interbankgebyrer (formidlingsgebyrer) for kortbaserte betalingstransaksjoner. I forslaget deles kortmarkedet i to – det regulerte marked som består av vide, generelle kortordninger (debet- og kredittkort) som kundene vanskelig kan klare seg uten (4-parts systemer) og andre betalingskorttransaksjoner – i hovedsak 3-partssystemer.

Forslagene bygget i stor grad på innholdet i de forlik som var inngått, men med en ønsket utvidelse til å omfatte også nasjonale kort (domestic cards). Behandlingen av forslagene tok lang tid på grunn av mye uenighet og stadig nye innspill. Forslagene var også politisk kontroversielle og ble til slutt utsatt til etter valget av nytt EU-parlament våren 2014.

I desember 2014 ble det oppnådd enighet mellom EU-parlamentets komité for økonomiske og monetære saker og EU-rådet om å begrense formidlingsgebyrene både på internasjonale og nasjonale kort til henholdsvis 0,2 prosent for debetkort og 0,3 prosent for kredittkort. Beregningsgrunnlaget er i utgangspunktet transaksjonsbeløpet, men med noe særregler for nasjonale debetkort. Kommersiell kort som kun benyttes til forretningstransaksjoner, ble unntatt fra reguleringen. For norske forhold har dette siste skapt en bekymring fordi man i forretningsmarkedet gjerne har solgt inn firmakort med et personlig ansvar for bruker. Dette trekker i retning av at norske firmakort vil falle inn under reguleringen når denne etter hvert også blir innført i Norge.

Payment Services Directive2 (PSD2)

Samtidig med den ovennevnte forordningen, ble det juli 2013 også lagt frem forslag til ny PSD2 til avløsning for EU-dir 2007/64 - PSD1. Forslaget er en oppfølging av Kommisjonens Grønnbok – På vei mot et integrert europeisk marked for kort-, internet- og mobilbetalinger som ble

lagt frem i januar 2012. Formålet er å skape større konkurranse, mer effektivitet og innovasjon på området for e-betalinger, gjennom å øke rettssikkerhet, forutberegnlighet og like vilkår som kan bringe kostnader og priser for brukere av betalings tjenester nedover.

Av elementer i forslaget i forhold til PSD1 av spesiell interesse for det norske markedet, kan nevnes:

1. Direktivet utvides til å omfatte internettbetalinger utenom de tradisjonelle kortsystemene mens tjenester som

betales over telefonregningen synes å falle utenfor.

2. Rekkevidden utvides til også å gjelde betalinger utenfor EU og i andre valutaer inn EU sine.
3. Unntakene oppdateres og gjøres klarere.
4. Forbud mot surcharging der formidlingsgebyrene er regulert.
5. Ansvarstak på EUR 50 for uautoriserte betalingsstransaksjoner etter finansavtaleloven § 35 annet ledd, men utvides til også å gjelde der det ikke er benyttet PIN eller annen lignende sikkerhetsmekanisme. Forslaget synes dessuten å

gjøre det vanskelig å videreføre ansvarstaket på NOK 12.000 etter finansavtaleloven § 35 tredje ledd for tap som skyldes grov uaktsomhet.

6. Tilbakesøkningsrett for betaler ved direct debit (avtalegiro) under visse forutsetninger.
7. Nye krav til sikkerhet
8. Nye saksbehandlingsregler for forbrukerklager.

Forslaget er nå til behandling i EU-Parlamentet og vil bli sluttbehandlet i løpet av 2015.

Nytt soliditetsregelverk

Finanskrisen i 2008 utløste et omfattende og bredt regelverksarbeid internasjonalt. Kapitaldekningsreglene ble ansett for å være for dårlige og reguleringen av likviditetsrisiko lite tilfredsstillende. Videre kom det kritikk mot insentivsystemene i finanssektoren og det ble pekt på at regnskapsreglene kunne bidra til å forsterke svingningene i finansforetakenes resultater.

Som følge av dette, gjennomførte EU allerede i 2009 og 2010 en del endringer i gjeldende kapitaldekningsdirektiver (EU-dir 2006/48 og EU-dir 2006/49) – gjerne kalt CRD I (Capital Requirements Directive). Endringene i 2009 og 2010 ble kalt CRD II og CRD III.

Baselkomiteén på sin side la i juli 2010 frem en endelig anbefaling – det såkalte Basel III. En prinsipiell nyskaping med Basel III er at mens kapitalkravene i Basel II var basert på risikoen for den enkelte bank, omfatter kravene etter Basel III også kapitalkrav i form av buffere for dekning av nasjonal systemrisiko. En slik makroøkonomisk tilnærming representerte en helt ny tenkning når det gjelder regulering av finansforetak.

I EU gjennomføres Basel III i det såkalte CRD IV-direktivet. Den politiske tautrekkingen tok lang tid slik at den opprinnelige fastsatte innføringsdato ikke ble nådd. Først 20.6.2013 ble rammereguleringen vedtatt av rådet og EU-parlamentet i form av to rettsakter: EU-dir 2013/13 (CRD IV) og

EU-forordning 575/2013 (CRR)

Sammenliknet med tidligere soliditetsregelverk, stiller CRD IV/CRR strengere krav til kvaliteten på kapitalinstrumenter, nye bufferkrav, strengere kapitalkrav for motpartsrisiko, samt utvidede krav til tilsynsmyndighetenes vurdering av institusjonenes risiko- og kapitalbehov, såkalt pilar 2-vurderinger. CRD IV har også nye regler om godtgjørelse til ledende ansatte. I tillegg innføres likviditetskrav og krav til beregning av uvektet kjernekapitalandel Leverage Ratio (LR) fra 2018 og det vil komme krav til likviditetsdekning Liquidity Coverage Ratio (LCR) fra 2015 og krav til stabil finansiering Net Stable Funding Ratio (NSFR) fra 2018.

I Norge har det skapt grunnlovsmessige problemer at European Banking Authority (EBA) gjennom CRD IV og CRR er tillagt overnasjonal tilsynskompetanse siden Norge som EØS-land ikke er deltaker i dette organet. Verken CRD IV eller CRR er derfor tatt inn som en del av EØS-avtalen selv om de er EØS-relevante. Foreløpig har Norge valgt å innføre parallelt tilsvarende norske regler som de som innføres i EU. Til forskjell fra EU, har Norge valgt å la kravene ikke bare gjelde kredittinstitusjoner (banker og kredittforetak), men også finansieringsselskaper. Dette for å unngå at man innenfor konsern gjør organisasjonsmessige tilpasninger for å få lavere krav på selskapsnivå.

I oktober 2014 ble finansministrene i EØS/

EFTA-landene og EU enige om de tilpasninger som er nødvendige for å ta CRD IV/CRR inn i EØS-avtalen. I saker der de europeiske tilsynsorganene fatter vedtak som er bindende for nasjonale tilsynsmyndigheter eller institusjoner i EU-landene, skal tilsvarende vedtak fattes av EFTAs overvåkningsorgan ESA. Avtalen er inngått med forbehold om Stortingets samtykke og regjeringen vil i løpet av første halvår 2015 legge frem en egen proposisjon om saken. Først når denne er vedtatt kan CRD IV/CRR tas inn i EØS-avtalen og norsk lowerk.

Norge innførte likevel med virkning fra 1.7.2013 nye lovbestemmelser om kapital- og bufferkrav tilsvarende de i CRD IV gjennom endringer i finansieringsvirksomhetsloven. Endringene medførte at man fikk nye minstekrav til ren kjernekapital på 4,5 prosent av risikovektet beregningsgrunnlag, kjernekapital på 6 prosent og ansvarlig kapital på 8 prosent, samt fire nye bufferkrav som kommer i tillegg:

1. bevaringsbuffer på 2,5% ren kjernekapital som et permanent bufferkrav
2. systemrisikobuffer på 2% ren kjernekapital som økte til 3% fra 30.6.2014. Satsen kan endres ut i fra hensynet til finansiell stabilitet.
3. motsyklisk kapitalbuffer gjennom ny forskrift 4.10.2013 der nivået er fastsatt til 1% med virkning fra 1.7.2015. Nivået fastsettes hvert kvartal.
4. en særskilt buffer på 1% vedtatt i mai 2014 for DNB, Nordea og Kom-

munalbanken som systemviktige institusjoner, med virkning fra 1.7.2015. Den økes til 2% fra 1.7.2016 og skal legges på toppen av systemrisikobufferen.

I august 2014 ble det foretatt endringer i flere av forskriftene på kapitaldekningsrådet for å gjennomføre de mer detaljerte bestemmelsene i CRR. Det ble også gjennomført endringer i godtgjørelsesforskriften med virkning fra 1.1.2015.

I CRD IV/CRR stilles det krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer (LCR) til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Kravene innføres gradvis med innfasing fra 60 prosent fra 1.10.2015 til 100 prosent fra 1.1.2018. Norge kan velge å ha en raskere innføring av kravet enn det som følger av forordningen. I en kommisjonsforordning som ble vedtatt av EU 1.10.2014, ble det gitt en nærmere definisjon av LCR om hva som kan inngå i likviditetsbufferen samt utfyllende regler om hva som kommer som utbetalinger og innbetalinger de første 30 dagene i en stressituasjon. Finanstilsynet vil i løpet av 2015 vurdere hvordan LCR og NSFR skal innføres i Norge og om de bør innføres tidligere enn det som følger av forordningen.

I direktivet er det også nye og mer detaljerte krav til organisering og virksomhetsstyring i forhold til gjeldende regelverk. Blant annet er det omfattende krav til styrets ansvar og oppgaver, krav om risikoutvalg, nye krav til risikostyring og internkontroll og pålegg om gjenopprettingsplaner og utviklingsplaner. Disse ble nokså ureflektert oversatt og tatt inn i finansieringsvirksomhetsloven i 2013. Dette gjaldt blant annet et krav om risikoutvalg som ble tatt inn i § 2-9b femte ledd og tilsynelatende skulle gjelde alle finansforetak uten hensyn til størrelse og/eller konserntilknytning. Usikkerhet rundt bestemmelsens rekkevidde gjorde at mange avvæntet situasjonen i påvente at det ville komme en forskrift om unntak fra kravet. Finfo tilskrev Finanstilsynet i januar 2014 om dette. Gjennom de endringer som ble gjort i august 2014 i kapitalkravforskriften, ble det gitt et unntak for eget risikoutvalg i foretak med forvaltningskapital mindre enn 20 mrd kroner. For disse kan et samlet styre eller et revisjonsutvalg, fungere som risikoutvalg. Forslag til unntak

for selskap i konsernforhold er under vurdering i Finanstilsynet og et forslag vil bli oversendt Finansdepartementet i løpet av våren 2015.

Norske myndigheter har i likhet med EU valgt å videreføre det såkalte Basel I-gulvet. Finansdepartementet har bestemt at Basel I-gulvet i Norge skal gjelde for beregningsgrunnlaget, mens i EU er dette satt som en nedre grense for ansvarlig kapital. Dette innebærer at norske foretak får et bredere beregningsgrunnlag og at en gitt kjernekapital dermed gir en lavere kapitaldekningsprosent enn i sammenlignbare land. Denne tilsynspraksis gjør at norske foretak i internasjonale sammenligninger fremstår som svakere kapitalisert enn om EUs definisjon av Basel I-gulvet hadde vært lagt til grunn.

Merverdiavgiften

Innføringen av generell merverdiavgift på tjenester i 2001 skaper fortsatt utfordringer for finansbransjen. Hovedregelen er nå at det skal beregnes merverdiavgift ved all tjenesteomsetning, med mindre tjenesten er spesielt unntatt i loven. Finansielle tjenester er fortsatt unntatt avgift, men flere tilknyttede tjenester er blitt avgiftspliktige. I 2009 ble det vedtatt en ny merverdiavgiftslov med virkning fra 1.1.2010. Dette er imidlertid kun en mer teknisk oppdatering og er ikke ment å innebære realitetsendringer.

Unntaket for finansielle tjenester reiser i praksis flere problemer enn det løser. Dette gjelder for det første en del av de tjenester som finansinstitusjonen selv leverer til sine kunder og om disse skal betraktes som finansielle avgiftsfrie tjenester eller administrative avgiftspliktige tjenester. Ennå mer problematisk er merverdiavgiften på de tjenester institusjonen kjøper inn fra underleverandører og som i mange tilfelle er en nødvendig del av den finansielle tjenesteinstitusjonen produserer – for eksempel datatjenester. Påløpt merverdiavgift er ikke fradragsberettiget ved produksjon av finansielle tjenester og vil fremstå som en skjult og fordyrende avgift næringskunder ikke får fradrag for.

I statsbudsjettet for 2014 omtalte Finansdepartementet mulighetene for å utvide merverdiavgiftsgrunnlaget for finansielle tjenester som omsettes mot vederlag i form av gebyrer, honorarer mv. Dette følges opp

i NOU 2014:13 Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi (Scheel-utvalget) som leverte sin innstilling desember 2014. I tillegg foreslås det at man raskt innfører en avgift på nettomargininntekter (netto rentemargin) fra finansielle tjenester. Forslaget går ut på at merverdien settes lik inntekter minus kostnader. En alminnelig kommentar er at forslagene reiser flere spørsmål enn de gir svar.

El-biler

I forbindelse med merverdiavgiftsreformen i 2001, ble kjøretøyer som bare bruker elektrisitet til fremdrift fritatt for merverdiavgift. Under forhandlingene om statsbudsjettet for 2014, ble det besluttet å innføre momsfristat også for leasing av el-biler og omsetning av el-batterier. Merverdiavgiftsloven ble endret i samsvar med dette uten noen forutgående saksbehandling i departementet. Endringen skulle tre i kraft når forskrifter var utarbeidet.

Under forskriftsarbeidet ble man imidlertid oppmerksom på at fritaket kunne reise en problemstilling i forhold til EØS-avtalens statsstøtteregelverk og man fant det riktig å konsultere EFTA Surveillance Authority (ESA) før utvidelsen trådte i kraft. Stortinget ble varslet om dette i revidert nasjonalbudsjett mai 2014 og notifikasjonsbrev ble sendt ESA 4.11.2014. Fritaket for leasing av el-biler trer derfor først i kraft 1.7.2015.

Forlenget bindingstid for leasede personbiler

Som nevnt ovenfor under Privatleie, ble bindingstiden i mval § 9-6 for utleie/leasing av personbiler forlenget fra 3 til 4 år med virkning fra 1.1.2015. Dette skaper en usikkerhet inn i 2015 for hvordan man skal fastsette restverdier der kunden velger 4 år eller mer. Dersom kunden velger kortere leieperioder, oppstår et korreksjonsbeløp som må dekkes inn via leien eller i en særskilt faktura.

Fordeling av inngående avgift på fellesanskaffelser

Mange finansieringsselskaper har både avgiftspliktig (typisk leasing) og avgiftsfri omsetning (typisk lån). Inngående mva kan trekkes fra i den grad kostnaden har en relevant og naturlig tilknytning til virksomhet som faller innenfor mva-lovens område. Dersom en anskaffelse er foretatt under ett (fellesanskaffelser) blir det nødvendig å for-

dele kostnaden - mva-loven § 8-2 (gammel lov § 23).

Tidligere Forskrift 18 (F18) ga nærmere regler om fordeling av inngående avgift. Hovedregelen var antatt bruk, men i § 3 var det på den annen side gitt en regel om at inngående avgift på varer og tjenester som anskaffes til bruk under ett for virksomhetens felles drift, kunne fradras for så stor del som svarte til den avgiftspliktige omsetning i forhold til virksomhetens samlede omsetning i siste regnskapsår (omsetningsfordeling). De fleste finansforetak valgte å gjøre bruk av sjablongregelen da dette ga en enkel og praktisk fordeling med lite innslag av skjønn.

I en konkret sak (KMVA 2008-6131) satte imidlertid Klagenemnda for merverdiavgift sjablongregelen til side og nektet fradrag

basert på omsetning. Saken ble brakt inn for domstolene, men selskapet tapte både i tingrett og lagmannsrett og saken slapp ikke inn for Høyesterett.

Underveis valgte imidlertid Finfo en annen strategi. En var kjent med at spørsmålet om hvilke fordelingsnøkler som skulle legges til grunn ved fellesanskaffelser, rent generelt reiste betydelige praktiske problemstillinger for avgiftsmyndighetene og etter hvert hadde resultert i en lang rekke rettstvister der mange hadde gått helt til Høyesterett. Regelverket fremsto derfor som vanskelig tilgjengelig og lite forutsigbart. Finansdepartementet hadde ved ulike anledninger gitt uttrykk for at dette var problematisk både for de næringsdrivende og for håndhevningsmyndighetene. Etter Finfos oppfatning var det nå en fare for at denne usikkerheten ville forplante seg til hele finansbransjen som utgjør en betydelig sektor når det gjelder delt virksomhet.

Etter forutgående samtaler med Finansdepartementet oversendte derfor Finfo i oktober 2010 et større notat der man gikk gjennom problemstillingen og med forslag om hvordan man kunne løse dette på en hensiktsmessig måte innenfor gjeldende regelverk. Departementet ga positiv tilbakemelding til arbeidet og ga uttrykk for interesse til å gå videre med dette. Et første møte ble avholdt med departementet i januar 2011. Som en konsekvens av de foreliggende rettsavgjørelser, ba Finfo i 2012 departementet om overgangsordninger slik at medlemmene fikk anledning til å tilpasse seg den nye praksis enten denne kom som følge av de foreliggende rettsavgjørelser eller som nytt regelverk. Saken ble purret i 2013 og svar fikk man først i april 2014. Finansdepartementet takket der for konstruktiv innspill og de ga uttrykk for at dette ville de ta med seg i det videre arbeidet med fradrags- og fordelingsreglene innenfor mva-området.

Resultatet i saken ble derfor at vi ikke fikk gjennomslag for det prinsipale at man kunne se bort fra "faktisk bruk" når man valgte fordeling etter omsetning, men man fikk en god overgangsperiode for å legge om praksis.

Motorvognavgifter

Norske bilavgifter er generelt mye høyere enn ellers i Europa. For å beskytte avgiftsgrunnlaget, er det derfor gitt mange regler som skal hindre norske innbyggere tilgang til kjøretøyer som ikke er påført norske avgifter. Et eksempel er forskrift 20.6.1991 nr 381 om avgiftsfri innførsel og midlertidig bruk av utenlandsregistrert motorvogn i Norge som legger sterke begrensninger på i hvilken grad personer bosatt i Norge kan gjøre bruk av slike kjøretøy. Siden bil er en kapitalgjenstand, kan slike tilgangsbegrensninger komme i strid med EØS-avtalens forbud mot restriksjoner på overføring av kapital og forskjellsbehandling på grunn av nasjonalitet, bosted eller stedet for kapitalanbringelsen.

Efta Surveillance Authority (ESA) har flere ganger påpekt dette overfor Finansdepartementet, blant annet i en "Reasoned Opinion" i 2013. Et tilfelle gjelder bruk av leasede eller lånte kjøretøy registrert i annet EØS-land der det påpekes som et problem at det må betales full engangsavgift også i

de tilfelle der bilen importeres til Norge og bare skal benyttes her en kort stund. Et annet tilfelle gjelder nordmenns lån av utenlandsk registrert motorvogn med den konsekvens at det utløses full engangsavgift og det tredje tilfelle regelverket knyttet til statusendring av brukimportert kjøretøy.

Finansdepartementet har langt på vei erkjent at Norge bryter EØS-avtalen på dette området, men samtidig er et strengt regelverk nødvendig for å unngå uønskede avgiftstilpasninger. For å dempe spenningen har man over de siste årene redusert engangsavgiftens betydning i de samlede norske bilavgifter. Dette gjør både nye og brukte biler billigere. I 2014 ble det dessuten gjort endringer når det gjelder bruksfradrag for brukimporterte kjøretøy og åpnet mulighet for at deler av betalt engangsavgift kan refunderes ved eksport av kjøretøy.

Fortsatt er det imidlertid slik at høye engangsavgifter slår inn som et element i bruktilverdiene og gjør disse høyere i Norge enn

i andre land. Store verdier er lagret i bruktilbeholdningen. Brå endringer – enten de skjer gjennom en nedsettelse av nybilavgiftene eller omgåelse av regelverket – er derfor uønsket av mange forbrukere og bilbransjen. Også leasingselskaper som eiere og banker som panthavere, er sterkt opptatt av forutsigbarhet når det gjelder bruktilverdier.

Ny teknologi

Også ny teknologi kan ha innvirkninger på bruktilpriser. Hittil har man vært vant med at dette kommer gradvis som forbedringer på eksisterende bensin- og dieslbiler. Dette har vært håndterbart. Nytt er at man nå opplever grunnleggende skift i form av helt nye kjøretøytyper i form av el-, hybrid- eller brenselcelle-biler. Dette reiser spørsmål om

eldre biler ikke bare blir umoderne, men direkte avleggs. I så fall kan dette få dramatiske konsekvenser for forutsigbarheten av verdien på eksisterende bilflåter basert på bensin og diesel.

Problemstillingen forsterkes ved at innfasing av slike kjøretøyer – som gjerne oppfattes

som mer miljøvennlige – skjer gjennom kraftige incentivordninger som lav engangsavgift, 0-sats på mva, fritak for bom- og parkeringsavgifter, tilgang til kollektivfelt m.m. Innslaget av slike biler øker derfor raskere enn det som ellers hadde vært markedsmessige naturlig. Dette gir utfordringer bransjen må ta inn over seg.

Internasjonale regnskapsregler

Leasing

International Accounting Standards Board (IASB) og US Financial Accounting Standards Board (FASB) har i lang tid arbeidet med å utarbeide en ny internasjonal standard for regnskapsføring av leasing til erstatning for IAS 17. Bakgrunnen har vært et ønske fra investorer og andre brukere av regnskapsmateriale om å forbedre rapporteringen av leasing i internasjonale regnskapsstandarder som IFRS (International Financial Reporting Standards) og US-GAAP (Generally Accepted Accounting Principles). Et annet ønske har også vært å

få en samordning av disse regelsettene og likt regnskapsspråk i Europa og USA.

I dag er det bare verdier og forpliktelser knyttet til *finansielle* leasingkontrakter som fremkommer i balansen. *Operasjonelle* leasingavtaler håndteres kun i resultatregnskapet. Den ulike håndteringen reiser følgende problemstillinger:

- Mange regnskapsbrukere mener at alle leiekontrakter gir opphav til eiendeler og forpliktelser som bør balanseføres i finansregnskapet. Rutinemessig må der-

for disse justere regnskapstallene ut i fra kunnskap om effekten av operasjonelle leasingavtaler.

- Skillet mellom operasjonelle og finansielle leasingavtaler innebærer et kunstig skille mellom leasingkontrakter som i realiteten er svært like. Dette gjør det vanskelig å sammenligne regnskap.
- Den ulike regnskapshåndteringen gir grunnlag for å tilpasse kontraktene slik at spesielle regnskapsmessige virkninger oppnås.

Etter å ha sendt ut et Discussion Paper

(DP) for kunden håndtering av leieavtaler i mars 2009, innkom det i alt over 300 kommentarer som ble innarbeidet i en Exposure Draft (ED) som ble lagt frem i august 2010. I motsetning til DP'en hadde man nå innarbeidet en anbefaling også for utleiers regnskapshåndtering. Dette innebar at det innkom en rekke nye kommentarer knyttet til utleiers håndtering som tidligere ikke var evaluert. På en måte ble fokuset flyttet fra kundens håndtering til utleiers håndtering. Det hele endte med at IFRS/FASB trakk tilbake ED'en.

I mai 2013 ble det lagt frem en ny Exposure Draft – ED/2013/6 til erstatning for den som ble trukket tilbake i 2010. Her innførte man et skille mellom Type A leieavtaler der objektet har verdifall gjennom leieperioden (typisk equipment) og Type B leieavtaler der dette er minimalt (typisk fast eiendom og immaterielle aktiva).

Behandlingen av Type A leieavtaler innebærer små endringer i forhold til det som er lagt frem tidligere. Man opprettholder en "right-of-use" modell der alle leieavtaler med

varighet over ett år skal balanseføres hos kunden med en motsvarende leieforpliktelse. For kortere leieavtaler blir det valgfrihet. På denne måten fjerner man dagens regnskapsmessige skille mellom finansielle og operasjonelle leieavtaler.

For utleier inneholder det nye forslaget mer detaljerte regler for håndtering av leasingavtaler med restverdi. Endelig beslutning om ny standard forventes i løpet av våren 2015.

Banklovkommisjonen

Hovedarbeidet for den regjeringsoppnevnte Banklovkommisjonen består i å gjennomgå i full bredde finansinstitusjons- og kredittlovgivningen med sikte på modernisering,

samordning og til dels foreslå ny lovgivning. Kommisjonen ble opprettet i 1990. Finfo var tidligere medlem i kommisjonen, men gikk ut i 2000. I perioden 2006 – 2011

var Finfo igjen representert i kommisjonen:

Kommisjonen har så langt fremlagt 28 utredninger, men ingen i 2014:

1. NOU 1994:11 – Finansavtaler og finansoppdrag	15. NOU 2006:17 – Kredittforening som konsernspiss
2. NOU 1995:25 – Sikringsordninger og offentlig administrasjon av finansinstitusjoner	16. NOU 2007:01 – Meglerprovisjon i forsikring
3. NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v.	17. NOU 2007:05 – Frarådningsplikt i kredittkjøp
4. NOU 1998:14 – Finansforetak m.v.	18. NOU 2007:17 – Individuell pensjonsordning
5. NOU 1999:31 – Oppkjøp og inndrivning av fordringer m.v.	19. NOU 2008:13 – Eierkontroll i finansinstitusjoner
6. NOU 2001:23 – Finansforetakenes virksomhet	20. NOU 2008:20 – Skadeforsikringselskapenes virksomhet
7. NOU 2001:24 – Ny livsforsikringslovgivning	21. NOU 2008:21 – Nettbankbasert betalingsoverføring
8. NOU 2002:14 – Finansforetakenes virksomhet II	22. NOU 2009:02 – Kapital- og organisasjonsformer i sparebanksektoren.
9. NOU 2002:21 – Oppsigelse av forsikringsavtaler	23. NOU 2010:06 – Pensjonslovene og folketrygden I
10. NOU 2003:11 – Konkurransen i kollektiv livsforsikring	24. NOU 2011:08 – Ny finanslovgivning
11. NOU 2003:28 – Kjønn- og aldersnøytralitet i kollektive pensjonsordninger	25. NOU 2012:03 – Fripoliser og kapitalkrav
12. NOU 2004:24 – Pensjonskasselovgivning. Konsolidert forsikringslov.	26. NOU 2012:13 – Pensjonslovene og folketrygdreformen II
13. NOU 2005:15 – Obligatorisk tjenestepensjon	27. NOU 2013:03 – Pensjonslovene og folketrygdreformen III
14. NOU 2006:12 – Felles Pensjonskasser	28. NOU 2013:12 – Uførepensjon i private tjenestepensjonsordninger

Finansavtaler

Kommisjonens første innstilling NOU 1994:19 – Finansavtaler og finansoppdrag resulterte i lov 5.6.1999 nr 49 om finansavtaler og finansoppdrag. Denne trådte i kraft 1.7.2000. Loven gjelder ikke leiefinansiering (leasing).

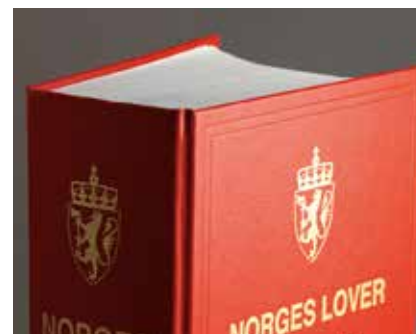
I 2007 la Banklovkommisjonen i NOU 2007:5 frem forslag om at en bestemmelse lik frarådningsplikten i finansavtaleloven, også ble innført i kredittkjøpsloven. Dette ble gjort i 2008 med virkning fra 1. januar 2009.

I 2008 la Banklovkommisjonen i NOU

2008:21 frem forslag om endringer i finansavtaleloven om ansvarsregulering ved nettbankbasert betalingstjenester ved feilbruk fra kundens side og uvedkommendes misbruk av nettbankkonti. Dette forslaget ble senere sett i sammenheng med implementering av Betalingstjenestedirektivet (PSD) som ble vurdert av en egen arbeidsgruppe. I 2009 resulterte det i vesentlige endringer i finansavtaleloven kap 2.

Betalingsystemer m.v.

Etter at finansavtaleloven var på plass, tok Banklovkommisjonen for seg spørsmål knyttet til offentligrettslig regulering av aktørene

innen betalingsformidling. Arbeidet resulterte i NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v. Ny lov ble vedtatt 17. desember 1999.

Opprinnelig var det foreslått at også betalingsystemer som ikke var knyttet opp til kundekonti i banker eller finansieringsforetak skulle omfattes av reguleringen – for eksempel oljeselskaper og varehuskjeders kortsystemer. Dette ble imidlertid utelatt i den endelige lovttekst.

Institusjonslovgivningen - finansforetak m.v.
En sentral del av Kommisjonens arbeid har bestått i å samordne og revidere finansinstitusjonslovgivningen i sin alminnelighet. Av praktiske årsaker er dette arbeidet blitt inndelt i flere delutredninger.

NOU 1998:14 tar for seg mange problemstillinger av særskilt interesse for medlems-selskapene. Dette gjelder bl.a. endret lovdefinisjon av finansieringsselskap, muligheten for at en bank skal kunne eie en annen mer spesialisert bank og mulighet for norske finansieringsselskaper til å delta med omfattende eierandeler i selskaper som tilbyr selgerkreditt (joint venture). Det legges også opp til en enklere organstruktur enn i dag i det representantskapet foreslås

fjernet og kontrollkomité/tilsynsutvalg skal bortfalle som obligatorisk organ.

NOU 2001:23 utfyller i større detalj det mer rammeorienterte regelverket. Kommisjonen har her bl.a. vurdert regler for finansforetaks virksomhet med hensyn til totalkundeavtaler, bruk av kundeinformasjon innad i konsern, krav til kredittvurdering, bortsetting av arbeidsoppgaver, mulighetene for verdipapirisering i det norske finansmarked m.v.

NOU 2002:14 er en videreføring av det arbeidet som ikke ble ferdigbehandlet i den 4. og 6. utredningen. Her har man behandlet utbytte og konsernbidra, finansforetaks eie av aksjer, andeler og fast eiendom, tvisteløsningsordninger, overnasjonale tilsynsmyndigheter, fjernsalg av finansielle tjenester og tiltak mot hvitvasking av penger.

NOU 2008:13 gjennomfører EU's direktiv (EU-dir 2007/44) om prosedyreregler for erverv økte eierandeler i den finansielle sektor i norsk lov. For Norges vedkommende

er disse tiltakene foregrepet gjennom lovendringer i 2003 på bakgrunn av NOU 2002:14

NOU 2009:2 tar for seg spesielle problemstillinger knyttet til rammevilkår for sparebankene.

NOU 2011:8 inneholder Banklovkomisjonens utkast til en samlet lov om finansforetak og finanskonsern mv. og inkluderer forslag fremmet i Utredning nr. 4, 6, 8, 15, 19 og 22. Forslaget har vært på høring og departementet sendte i juni 2014 et lovfor-slag til Stortinget inn tatt i Prop. 125 L (2013-2014). Forslaget er ment å erstatte lov 10.6.1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner samt en rekke andre lover på finansområdet. Ny lov ble vedtatt vinteren 2015 med ikraftverkelse 1.1. 2016.

Utredning nr. 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 23, 25, 26, 27 og 28 har i stor grad beskjeftiget seg med forsikrings- eller pensjonsmessige spørsmål av mindre betydning for finansieringsselskapene.

Finansskole - organisert undervisningstilbud for ansatte i medlems-selskapene

Finansieringsselskapenes Forening har i mange år hatt et permanent og systematisk undervisningsopplegg for ansatte i medlems-selskapene. Kursopplegget er under konstant evaluering i eget Kursutvalg for å gi et enhetlig og best mulig undervisningsopplegg skreddersydd for vår bransje.

Hovedkurset (Finansskolen) er delt inn i kurs for nybegynnere og viderekom-mende. Kursene for nybegynnere gir en grunnleggende innføring i en rekke sentrale emner og produkter innenfor leasing og lån, factoring og kundeservice. De viderekom-mende kursene er hevet noe i vanskelighetsgrad i forhold til tidligere og er ment for ansatte med noen års erfaring i bransjen. Undervisningen gis av dyktige fagfolk med lang erfaring fra bransjen kombinert med oppgaver i løpet av kursdagene, også hjemmeoppgaver,

slik at selvstudium blir en viktig del av undervisningsopplegget. Etter hvert kurs er det eksamen i form av en prosjekt-

oppgave. Det gis karakteren Bestått/ Ikke bestått, med vitnemål til dem som består.

Rettslige rammebetingelser for finansieringsselskaper

Fra 1976 har det vært nødvendig med offentlig tillatelse (konsesjon) for å drive eller medvirke til finansieringsvirksomhet.

Lowerket om finansieringsselskaper kan deles inn i to hovedgrupper:

1. offentligrettslig regulering av virksomheten
2. privatrettslig regulering av forholdet mellom institusjon og kunde

Mer om finansinstitusjonenes rettslige rammebetingelser er tilgjengelig på foreningens hjemmesider <http://www.finfo.no/> og på hjemmesiden til [Finanstilsynet](http://www.finanstilsynet.no/). I denne årsberetning redegjøres bare for enkelte hovedtrekk samt spesielle forhold som skjedde i 2014.

Offentligrettslig regulering

For å drive finansieringsselskap i Norge kreves tillatelse (konsesjon). *Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner av 10. juni 1988 nr. 40* inneholder de sentrale bestemmelsene for bransjen. Finansieringsselskaper vil stå under tilsyn av Finanstilsynet, ha rapporteringsplikt og må oppfylle kapitalkrav.

Tillatelse forutsetter blant annet at foretaket stiftes med et beløp som i norske kroner svarer til minst 5 millioner euro som egenkapital. Videre må foretakets kapital stå i rimelig forhold til den virksomhet som foretaket skal drive, og foretakets daglige leder og styremedlemmer må være å anse som egnet.

Et finansieringsforetak som er kredittinstitusjon med tillatelse til å drive virksomhet i et EØS-land, har samtidig tillatelse til å drive i andre EØS-land under forutsetning at dette meldes fra til tilsynsmyndigheten i vertslandet.

Banker og forsikringselskaper har egne særlover som regulerer og gir mer detaljerte bestemmelser om organisering og virksomhet. For finansieringsforetak – som er en fellesbetegnelse på finansieringsselskaper og kredittforetak – er det gitt spesialregler i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 3.

Låneformidlingsvirksomhet er ikke konsesjonspliktig, men meldepliktig etter lovens

kap 4. Låneformidlere må stille sikkerhet. Låneagenter er ikke regulert direkte, men reguleres indirekte gjennom tilsynet med oppdragsgiver. I tillegg er det enkelte bestemmelser i finansavtaleloven kap 6. Forhandlere som tilbyr finansiering av kjøpet på vegne av ekstern kredittgiver, regnes som låneagent.

I alt er det med hjemmel i finansieringsvirksomhetsloven gitt 39 forskrifter med materielt innhold med hjemmel i denne loven.

I 2014 ble det gjennomført to endringer i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner:

1. lov 11. april 2014 nr 12 i forbindelse med endringer i eiendomsmeglingsloven
2. lov 20. juni 2014 nr 29 i forbindelse med endringer i børsloven og verdipapirhandelsoven

Regjeringen la i juni 2014 frem for Stortinget forslag til ny samlet lov om finansforetak og finanskonsern – Prop. 125 L (2013-2014). Forslaget er basert på Banklovkommisjonen forslag i NOU 2011:8 – Ny finanslovgivning og vil erstatte gjeldende lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner. Det forventes at Stortinget vil ferdigbehandle lovforslaget og vedta ny lov i løpet av våren 2015.

Etter *lov om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringselskaper og verdipapirhandel av 7. des. 1956 nr 1*, er finansieringsselskapene underlagt offentlig tilsyn. Tilsynet gjennomføres av Finanstilsynet som skal se til at de institusjoner de har tilsyn med, virker på en betryggende og hensiktsmessig måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Som ledd i tilsynsvirksomheten kan Finanstilsynet gi bindende pålegg.

Lov om merverdiavgift av 19. juni 2009 nr 58 med tilhørende forskrifter er av stor betydning for finansieringsselskapene da leasing og store deler av factoringvirksomheten er avgiftspliktige tjenester.

For leasing har dette lenge vært tilfelle da leasing i avgiftssammenheng er å anse som en avgiftspliktig utleietjeneste. For factoring er avgiftsplikten av nyere dato da de administrative deler av tjenesten ble gjort avgiftspliktig gjennom den generelle merverdiavgiftsreformen i 2001.

Privatrettslig regulering

Lov om finansavtaler og finansoppdrag av 25. juni 1999 nr 46 regulerer sentrale former for avtaler om finansielle tjenester som tilbys publikum av finansinstitusjoner – herunder innskudd, betalingstjenester, utlån og kausjon. Når kunden er forbruker vil lovens bestemmelser normalt ikke kunne fravikes gjennom avtale. Lovens kapittel om utlån gjelder ikke for ordinær leasing og factoring. Reglene om kausjon gjelder imidlertid uansett om den finansielle tjenesten det kausjoneres for faller innenfor eller utenfor loven.

Som vedlegg til loven er inntatt EØS-avtalens vedlegg XII nr 3 om EU-forordning 924/2009 om betaling på tvers av landegrensene i Fellesskapet og vedlegg nr 3a om EU-forordning 260/2012 om tekniske og forretningsmessige krav til kredittoverføringer og direkte debiteringer i euro. Tekstene er oversatt til norsk.

Til loven er det gitt en egen forskrift om kredittavtaler av 7. mai 2010. Denne gir nærmere regler om kredittgivers opplysningsplikt, beregning av effektiv rente og minste kontantinnsats for kjøp på kreditt i forbrukerforhold. Forskriftens kap 5 inneholder spesielle regler om visse former for brukerleie som i realiteten er ment å sikre et avhendingsvederlag. Enkelte leasingavtaler mot forbrukere kan falle inn under dette regelverket.

Statistikk

ULIKE UTLÅNSTYPER I MILL. KRONER OG PST. AV BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

År	Leasing		Factoring*		Kredittkort		Billån/øvrige utlån		I alt	
	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.
2005	56 054	46 %	4 627	4 %	18 077	15 %	42 028	35 %	120 786	100 %
2006	65 765	47 %	6 269	5 %	20 476	15 %	46 317	33 %	138 827	100 %
2007	74 656	47 %	7 626	5 %	23 719	15 %	53 152	33 %	159 153	100 %
2008	84 557	49 %	6 745	4 %	26 373	15 %	55 556	32 %	173 231	100 %
2009	79 129	46 %	4 940	3 %	28 028	17 %	53 983	32 %	166 080	100 %
2010	80 489	46 %	4 918	3 %	29 651	17 %	59 243	34 %	174 301	100 %
2011	84 522	44 %	5 408	3 %	31 376	17 %	69 277	36 %	190 583	100 %
2012	85 953	44 %	5 395	3 %	33 737	17 %	71 031	36 %	196 116	100 %
2013	90 239	41 %	5 549	3 %	37 443	17 %	87 461	39 %	220 692	100 %
2014	100 942	42 %	7 390	3 %	38 263	16 %	91 922	39 %	238 417	100 %

FACTORINGSTATISTIKK (inkl. bloc factoring)

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Tall i millioner kroner

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Omsetning	147 222	126 799	117 883	126 944	132 909	136 574	156 494
Risikoavdekkede fordringer	1 777	1 121	1 071	1 098	1 038	858	1 233
Utlån utover eller uten risikoavdekning	4 968	3 819	3 847	4 130	4 089	4 691	6 157
Margintrekk	316	264	242	388	279	98	129
Totale factoringutlån	6 429	4 676	4 676	5 020	5 116	5 451	7 261

KORTSTATISTIKK 2014

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Omsetning (millioner kroner)

	Varekjøp totalt	Kontantuttak totalt	Med utsatt betaling	Sum totalt	Herav; Varekjøp utland	Herav; Kontantuttak utland	Herav; Sum utland
Internasjonale faktureringskort	18 266	785	0	19 051	4 810	179	4 990
Internasjonale kredittkort	84 536	17 977	2 784	105 297	22 240	2 818	25 059
Innenlandske kredittkort	611	99	286	995	0	0	0
Internasjonale debetkort	8 870	4 826	0	13 696	6 365	2 552	8 917
Sum omsetning	112 282	23 687	3 070	139 039	33 416	5 549	38 965

Styret

Leder:	Sjur Loen	Nordea Finans Norge AS
Nestleder:	Olav Hasund	Santander Consumer Bank AS
	Morten Guldhaug	DNB - divisjon DNB Finans
	Carsten Thorne	SG Finans AS
	Anne-Christine Joys	Sparebank 1 SR-Finans AS
	Rolf Sten-Andersen	SEB Kort

Varamedlemmer

Anders Ree Pedersen	Leaseplan Norge AS
Morten Grud	Ikano Bank SE, Norge

Valgkomiteen

Nina Bratlie	SG Finans AS
Tore Haugstvedt	Nordea Finans Norge AS
Hermod Bakkejord	Sparebank 1 Finans Nord-Norge AS

Varamedlem: Eskil Myrmo DNB - divisjon DNB-Finans

Administrasjonen

Anne-Lise Løfsgaard	Adm. dir.
Jan Fr. Haraldsen	Direktør
Torill Alsaker	Konsulent

Finansieringsselskapenes Forening

Hansteens gate 2, Postboks 2330 Solli, 0201 Oslo, telefon 23 28 44 80, e-post: firmapost@finfo.no, www.finfo.no
Produksjon: www.idetrykk.no Foto: www.scanstockphoto.com

Medlemsfortegnelse pr. mai 2015

Selskap	Postadresse	Telefon	www
Bank Norwegian AS	Postboks 338 Sentrum, 0101 OSLO	02929	www.banknorwegian.no
BB Finans ASA	Postboks 103 – Minde, 5821 BERGEN	05115	www.bbf.no
BMW Financial Services NUF	Postboks 1, 1330 FORNEBU	67 11 80 40	www.bmw.no/finansiering
Brage Finans AS	Postboks 113, 5804 BERGEN	55 61 00 50	www.brage.no
Danske Bank - filial	Postboks 1170, 0107 Oslo	06030	www.danskebank.no
De Lage Landen Finans Norge NUF	Postboks 184, 1325 LYSAKER	67 18 70 00	www.delagelanden.com
DNB – divisjon DNB Finans	Postboks 1600 Sentrum, 0021 OSLO	03000	www.dnb.no
Diners Club Norge, filial av Diners Club Nordic AB	Postboks 1589 Vika, 0118 OSLO	21 01 50 00	www.dinersclub.no
Eika Kredittbank AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	www.eika.no
EnterCard Norge AS	Postboks 6783 St. Olavs plass, 0130 OSLO	21 31 66 00	www.entercard.no
Eurocard, filial av Eurocard AB	Postboks 1672 Vika, 0120 OSLO	21 01 55 00	www.eurocard.no
Folkia AS	Kronprinsens gate 1, 0251 Oslo	73 10 33 00	www.folkia.no
Forso Norge NUF	Postboks 573, 1411 KOLBOTN	66 99 71 00	www.forso.no
AS Finansiering	Postboks 7203 Majorstuen, 0307 OSLO	02259	www.finansiering.no
Gjensidige Bank ASA	Postboks 33, 0101 OSLO	03100	www.gjensidige.no
Handelsbanken Finans NUF	Postboks 1342 Vika, 0113 OSLO	22 39 70 00	www.handelsbanken.no
Ikano Bank AB (publ), Norway branch	Postboks 295, 1372 ASKER	66 85 86 40	www.ikanobank.no
Landkreditt Finans AS	Postboks 7833, 6022 ÅLESUND	70 15 40 00	www.landkredittfinans.no
LeasePlan Norge AS	Postboks 6019 Etterstad, 0601 OSLO	23 06 98 00	www.leaseplan.no
Nordea Finans Norge AS	Postboks 1166 Sentrum, 0107 OSLO	22 48 66 00	www.nordeafinans.no
Resurs Bank NUF (tidl. Finaref)	Postboks 650, 1411 KOLBOTN	63 00 18 15	www.resursbank.no
Santander Consumer Bank AS	Postboks 177, 1325 LYSAKER	21 08 30 00	www.santander.no
Santander Consumer Bank, filial av Santander Consumer Bank, Sverige	Postboks 8060, 4068 STAVANGER	51 83 60 00	https://bank.santanderconsumer.no
Scania Finans AB – Filial Norge	Postboks 250 Leirdal, 1011 OSLO	22 79 34 00	www.scania.no
SEB Kort Bank AB, Oslofilialen	Postboks 1373 Vika, 0114 Oslo	21 01 51 00	www.seb.no
SG Finans AS	Postboks 105, 1325 LYSAKER	21 63 20 00	www.sgfinans.no
Siemens Financial Services AB NUF	Postboks 1 Alnabru, 0613 OSLO	22 63 30 80	www.siemens.no/finance
Sparebanken Møre	Postboks 121, 6001 ÅLESUND	70 11 30 00	www.sbm.no
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	Postboks 6801 Langnes, 9298 TROMSØ	02244	www.snnfinans.no
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	Postboks 223, 2302 HAMAR	07790	www.sb1fo.no
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	Postboks 1347 Sentrum, 6001 ÅLESUND	70 11 36 00	www.factoring.no
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS	Postboks 4797 Sluppen, 7467 TRONDHEIM	07301	www.sb1finans.no
SpareBank 1 SR-Finans AS	Postboks 114, 4065 STAVANGER	04002	www.sr-finans.no
Svea Finans	Postboks 6601 Etterstad, 0607 OSLO/ Brøsetveien 16B, 7048 TRONDHEIM	21 54 24 00	www.sveafinans.no
Toyota Kreditbank GmbH NUF	Postboks 704, 3003 DRAMMEN	32 20 84 00	www.toyotafinans.no
Volkswagen Møller Bilfinans AS	Postboks 6671 Etterstad, 0609 OSLO	24 03 33 01	www.bilfinans.no
Volvo Finans Norge AS	Postboks 27, 0614 OSLO	23 17 66 00	www.vfscoco.com
ya Bank AS	Postboks 7104 Majorstuen, 0306 OSLO	09292	https://ya.no/